
BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 16.12.2008
СОМ(2008) 861 окончателен

ПРИЛОЖЕНИЕ I

**ВРЕМЕННО СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА РАМКА ЗА СПОРАЗУМЕНИЕ
ЗА ИКОНОМИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО**

СЪДЪРЖАНИЕ

ГЛАВА I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ.....	9
ГЛАВА II ТЪРГОВСКИ РЕЖИМ ЗА СТОКИ.....	12
ДЯЛ I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ.....	12
ДЯЛ II СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА СТОКИ.....	14
ДЯЛ III Нетарифни мерки.....	17
ДЯЛ IV МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА НА ТЪРГОВИЯТА.....	18
ДЯЛ V АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗПОРЕДБИ.....	23
ГЛАВА III РИБАРСТВО.....	25
ДЯЛ I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ.....	25
ДЯЛ II МОРСКИ РИБОЛОВ.....	27
ДЯЛ III РАЗВИТИЕ НА СЛАДКОВОДНИЯ РИБОЛОВ И АКВАКУЛТУРИТЕ.....	30
ГЛАВА IV ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО И СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА РАЗВИТИЕ.....	33
ДЯЛ I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ.....	33
ДЯЛ II РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИЯ СЕКТОР.....	36
ДЯЛ III ИНФРАСТРУКТУРА.....	41
ДЯЛ IV ПРИРОДНИ РЕСУРСИ И ОКОЛНА СРЕДА.....	44
ГЛАВА V ОБЛАСТИ НА БЪДЕЩИ ПРЕГОВОРИ.....	48
ГЛАВА VI ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ, ИНСТИТУЦИОНАЛНИ, ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.....	49
ДЯЛ I ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ.....	49
ДЯЛ II ОБЩИ ИЗКЛЮЧЕНИЯ.....	50
ДЯЛ III ИНСТИТУЦИОНАЛНИ, ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.....	52
ПРИЛОЖЕНИЕ I МИТА ВЪРХУ ПРОДУКТИТЕ С ПРОИЗХОД ОТ ДЪРЖАВИТЕ ОТ ИЮА	59

ПРИЛОЖЕНИЕ II СПИСЪК НА ДЪРЖАВИТЕ ОТ ИЮА, ПОЕМАЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ
СЪГЛАСНО ГЛАВА II, И МИТА ВЪРХУ ПРОДУКТИ С ПРОИЗХОД ОТ ДЪРЖАВИТЕ ОТ
ЕС, ВНАСЯНИ В ПОДПИСАЛИТЕ СПОРАЗУМЕНИЕТО ДЪРЖАВИ ОТ ИЮА62

ПРИЛОЖЕНИЕ III ИЗКЛЮЧЕНИЯ ЗА ДЪРЖАВИТЕ ОТ ИЮА ОТНОСНО МИТАТА,
ДАНЪЦИТЕ ВЪРХУ ИЗНОСА И НАЦИОНАЛНОТО ТРЕТИРАНЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА
ВЪТРЕШНОТО ОБЛАГАНЕ И СЪОТВЕТНАТА НОРМАТИВНА УРЕДБА.....63

ПРИЛОЖЕНИЕ IV ПРОТОКОЛ ЗА РАЗВИТИЕ.....66

ПРОТОКОЛ I ОТНОСНО ОПРЕДЕЛЕНИЕТО НА ПОНЯТИЕТО „ПРОДУКТИ С
ПРОИЗХОД“ И МЕТОДИТЕ НА АДМИНИСТРАТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО76

ПРОТОКОЛ II ВЗАИМНА АДМИНИСТРАТИВНА ПОМОЩ ПО МИТНИЧЕСКИ
ВЪПРОСИ.....77

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА РАМКА ЗА СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА
ИКОНОМИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО

МЕЖДУ

ДЪРЖАВИТЕ ОТ ИЗТОЧНА И ЮЖНА АФРИКА,

ОТ ЕДНА СТРАНА,

И

ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ И НЕЙНИТЕ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ,

ОТ ДРУГА СТРАНА

СЪЮЗ НА КОМОРСКИТЕ ОСТРОВИ

РЕПУБЛИКА МАДАГАСКАР

РЕПУБЛИКА МАВРИЦИЙ

РЕПУБЛИКА СЕЙШЕЛИ

РЕПУБЛИКА ЗАМБИЯ

РЕПУБЛИКА ЗИМБАБВЕ

наричани по-долу „държавите от ИЮА“,

от една страна, и

КРАЛСТВО БЕЛГИЯ,

ЧЕШКАТА РЕПУБЛИКА,

КРАЛСТВО ДАНИЯ,

ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ,

РЕПУБЛИКА ЕСТОНИЯ,

РЕПУБЛИКА ГЪРЦИЯ,

КРАЛСТВО ИСПАНИЯ,
ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА,
ИРЛАНДИЯ,
ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА,
РЕПУБЛИКА КИПЪР,
РЕПУБЛИКА ЛАТВИЯ,
РЕПУБЛИКА ЛИТВА,
ВЕЛИКОТО ХЕРЦОГСТВО ЛЮКСЕМБУРГ,
РЕПУБЛИКА УНГАРИЯ,
РЕПУБЛИКА МАЛТА,
КРАЛСТВО НИДЕРЛАНДИЯ,
РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ,
РЕПУБЛИКА ПОЛША,
ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА,
РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЯ,
СЛОВАШКАТА РЕПУБЛИКА,
РЕПУБЛИКА ФИНЛАНДИЯ,
КРАЛСТВО ШВЕЦИЯ,
ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ,
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,
РУМЪНИЯ,
и
ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ, от друга страна

ПРЕАМБИЮЛ

НИЕ, държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ) от региона на Източна и Южна Африка (ИЮА), съставляващи групата държави от ИЮА и нейните отделни държави-членки, от една страна, и Европейската общност и нейните държави-членки, от друга страна,

КАТО ВЗЕХМЕ ПРЕДВИД Споразумението за партньорство между членовете на групата държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, от една страна, и ЕС и неговите държави-членки, от друга страна, подписано на 23 юни 2000 г. (наричано по-долу „Споразумението от Котону“), Договора за Общ пазар на Източна и Южна Африка (COMESA), подписан на 5 ноември 1993 г., Договора за Южноафриканската общност за развитие (SADC), подписан на 17 август 1992 г., и протокола за търговията към него, Договора за Източноафриканската общност за развитие (EAC), подписан на 30 ноември 1999 г., и учредителния акт на Африканския съюз, подписан и приет на 11 юли 2002 г.,

КАТО ВЗЕХМЕ ПРЕДВИД Договора за създаване на Европейската общност,

КАТО ВЗЕХМЕ ПРЕДВИД СЪЩО ТАКА решението от осмата среща на върха на държавните и правителствените ръководители от COMESA, проведена в Хартум, Судан на 17 март 2003 г., относно създаването на организация на ИЮА за целите на договарянето на Споразумение за икономическо партньорство (СИП) с Европейския съюз (ЕС),

КАТО ИМАМЕ ПРЕДВИД, че държавите от ИЮА и ЕО и нейните държави-членки постигнаха съгласие, че тяхното търговско и икономическо сътрудничество ще има за цел насърчаването на плавното и постепенно интегриране на държавите от ИЮА в световната икономика, като се отдава дължимото на техния политически избор, равнища на развитие и приоритети за развитие и така се насърчава тяхното устойчиво развитие и се допринася за премахването на бедността в държавите от ИЮА,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАМЕ ОТНОВО ангажимента си за насърчаване и ускоряване на икономическото, културното и социалното развитие на държавите от ИЮА с цел да се допринесе за мира и сигурността и да се насърчи установяването на стабилна и демократична политическа среда, допринасяща за устойчиво национално и регионално развитие,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАМЕ ОТНОВО, че СИП ще бъде съвместимо с целите и принципите на Споразумението от Котону, и по-специално с разпоредбите в част III, дял II от него,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАМЕ ОТНОВО, че СИП ще служи като инструмент за развитие и ще насърчава устойчивия растеж, ще повишава капацитета на държавите от ИЮА по отношение на производството и предлагането, ще насърчава структурното преобразуване на икономиките им и тяхната диверсификация и конкурентоспособност и ще води до развитие на търговията, привличане на инвестиции и технологии и създаване на работни места в тези държави,

КАТО ПРИПОМНЯМЕ ангажиментите на международната общност по отношение на постигането на Целите на хилядолетието за развитие, съдържащи се в Декларацията на ООН от септември 2000 г.,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАМЕ ОТНОВО, че постигането на напредък по програмата за развитие изисква действително международно сътрудничество и пълно прилагане на ангажиментите, поети на конференциите в Рио, Пекин, Копенхаген, Кайро и Монтерей, както и в програмите за действие в полза съответно на най-слаборазвитите държави (Least Developed Countries — LDC), държавите без излаз на море (Landlocked Developing Countries — LLDC) и малките островни развиващи се държави (Small Island Developing States — SIDS),

КАТО ДЪРЖИМ СМЕТКА за правата и задълженията на членовете на Световната търговска организация (СТО), важността, която те придават на принципите и правилата, управляващи международната търговия, и необходимостта от прозрачна, предвидима, отворена и справедлива многостранна търговска система,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАМЕ ОТНОВО необходимостта да бъде гарантирано, че се поставя особен акцент върху регионалната интеграция и предоставянето на специално и диференцирано третиране на всички държави от ИЮА, запазване на специалното третиране на най-слаборазвитите държави от ИЮА и надлежно отчитане на уязвимостта на държавите с малки икономики, тези без излаз на море, островните и крайбрежните държави, държавите, уязвими от суши, както и държавите от ИЮА с наскоро приключили конфликти,

КАТО ОТЧИТАМЕ, че за повишаване на жизнения стандарт в държавите от ИЮА са необходими съществени инвестиции,

КАТО ПРИПОМНЯМЕ ангажиментите, поети от страните по споразумението в рамките на СТО,

СЕ СПОРАЗУМЯХМЕ ЗА СЛЕДНОТО:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЦЕЛИ

Член 1

Обхват на временното споразумение

С настоящото временно споразумение се създава рамка за споразумение за икономическо партньорство (СИП).

Член 2

Общи цели на СИП

Целите на споразумението за икономическо партньорство са:

- а) допринасяне за намаляването и евентуалното премахване на бедността посредством установяването на засилено и стратегическо партньорство за търговия и развитие в съответствие с целта за устойчиво развитие, с Целите на хилядолетието за развитие и Споразумението от Котону;
- б) насърчаване на регионалната интеграция, икономическото сътрудничество и доброто управление в региона на ИЮА;
- в) насърчаване на постепенната интеграция на региона на ИЮА в световната икономика, в съответствие с неговите политически избори и приоритети за развитие;
- г) подпомагане на структурното преобразуване на икономиките на държавите от ИЮА и диверсификация с добавяне на стойност;
- д) подобряване на капацитета на региона на ИЮА в областта на търговската политика и въпросите, свързани с търговията;
- е) създаване и въвеждане на ефикасна, предвидима и прозрачна регионална нормативна рамка за търговията и инвестициите в региона на ИЮА, а по този начин — оказване на благоприятно въздействие върху условията за нарастване на инвестициите и инициативите в частния сектор и увеличаване на капацитета по отношение на предлагането, конкурентоспособността и икономическия растеж; и
- ж) укрепване на съществуващите връзки между страните по споразумението на основата на солидарността и взаимния интерес. За тази цел, в съответствие със задълженията в рамките на СТО, споразумението подобрява търговските и икономическите отношения, оказва подкрепа за развитието на една нова търговска динамика между страните по него посредством последователната и асиметрична либерализация на търговията между тях и засилва, разширява и задълбочава сътрудничеството във всички области от значение за търговията и инвестициите.

Член 3

Специфични цели на настоящото споразумение

1. В съответствие с членове 34 и 35 от Споразумението от Котону целите на настоящото споразумение са:
 - а) създаване на споразумение, съвместимо с член XXIV от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г. (наричано по-долу „ГАТТ от 1994 г.“);
 - б) установяване на рамката, обхвата и принципите за бъдещи преговори относно търговията със стоки, включително правилата за произход, инструментите за защита на търговията, митническото сътрудничество и улесняването на търговията, санитарните и фитосанитарните мерки, техническите пречки пред търговията, както и относно селското стопанство, въз основа на вече представените предложения; и
 - в) установяване на рамката и обхвата на евентуални преговори по други въпроси, включително търговията с услуги, въпросите, свързани с търговията, както са посочени в Споразумението от Котону, както и всяка друга област от интерес за двете страни по споразумението.
2. Страните по споразумението се ангажират да приключат преговорите с оглед на сключването на всеобхватно СИП не по-късно от 31 декември 2008 г., включително в областите, изброени в параграфи б) и в) съгласно Взаимно договорената пътна карта, приета от страните по споразумението на 7 февруари 2004 г.

Член 4

Принципи

Принципите на настоящото споразумение, на чиято основа ще се проведат бъдещите преговори между страните по споразумението с оглед постигане на всеобхватно СИП, са, както следва:

- а) надграждане на постиженията на Споразумението от Котону;
- б) укрепване на регионалната интеграция в региона на ИЮА;
- в) асиметричен подход при либерализацията на търговията и при прилагането на мерките, свързани с търговията, както и на инструментите за защита на търговията;
- г) специално и диференцирано третиране на LDC държавите от ИЮА и отчитане на уязвимостта на малките държави без излаз на море и малките островни държави, включително по отношение на нивото и темпа на либерализация на търговията;
- д) „променлива геометрия“, позволяваща на държавите от ИЮА, които имат възможност, да предприемат либерализация при по-кратки срокове и графици;
- е) включващо прилагане на разпоредбите относно сътрудничеството за развитие, така че LDC държавите от ИЮА, за които е невъзможно да направят предложение за намаляване на митата, следва да могат да се ползват от всички аспекти на

настоящото споразумение, и по-специално по отношение на икономическото сътрудничество и сътрудничеството за развитие по настоящото временно споразумение;

- ж) допускане LDC държавите от ИЮА, които все още не са представили предложения за намаляване на митата, да направят това след подписването на настоящото временно споразумение при същите или при гъвкави условия и да се ползват напълно от неговите разпоредби;
- з) допускане държавите от ИЮА да запазят регионалните преференции помежду си и по отношение на други африкански държави и региони, без да имат задължението да ги предоставят и на ЕО.

ГЛАВА II ТЪРГОВСКИ РЕЖИМ ЗА СТОКИ

ДЯЛ I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 5

Цели

Целите на сътрудничеството в областта на търговията са:

- а) предоставянето на условия за изцяло освободен от мита и квоти достъп до пазара на ЕО като страна по споразумението за стоки с произход от държавите от ИЮА на основата на сигурност, дългосрочност и предвидимост;
- б) насърчаването на търговията между страните по споразумението и ускоряването на стимулирания от износ растеж, за да стане възможно интегрирането на държавите от ИЮА в световната икономика;
- в) последователната и постепенна либерализация на пазара на стоки в ИЮА в съответствие с установените в настоящото споразумение правила; и
- г) запазването и подобряването на условията за достъп до пазара, за да се гарантира, че положението на държавите от ИЮА се подобрява, а не се влошава.

Член 6

Обхват на прилагане

1. Единствено подписалите споразумението държави от ИЮА, включени в приложение II, поемат ангажименти съгласно настоящата глава.
2. Ангажиментите, поети от ЕО като страна по споразумението съгласно настоящата глава, се прилагат единствено за стоки с произход от подписалите споразумението държави от ИЮА, включени в приложение II.
3. За целите на настоящата глава и за решения, приети съгласно настоящата глава, всяко позоваване на подписалите споразумението държави от ИЮА или на стоки с произход от подписалите споразумението държави от ИЮА важи единствено за подписалите споразумението държави от ИЮА, които са включени в приложение II.
4. Когато подписала споразумението държава от ИЮА, която не е включена в приложение II, желае да бъде включена в глава II, тя уведомява Комитета по СИП за намерението си. Комитетът по СИП има правомощия да измени приложение II.

5. Комитетът по СИП може да вземе решение за всякакви преходни мерки или изменения, които може да са необходими, за да улеснят добавянето на такива подписали споразумението държави от ИЮА към приложение II.

ДЯЛ II СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА СТОКИ

Член 7

Мито

За целите на премахването на митата върху вноса понятието „мито“ обхваща всеки налог или всякакъв вид такса, събирани върху или във връзка с вноса на стоки, включително всякаква форма на допълнителен данък или допълнителна такса във връзка с такъв внос, но не включва:

- а) такси, еквивалентни на вътрешни данъци, налагани както върху внесени, така и върху местно произведени стоки, в съответствие с разпоредбите в член 18;
- б) антидъмпингови или изравнителни мита, прилагани в съответствие с разпоредбите в член 19, както и защитни мерки, прилагани в съответствие с член 21; и
- в) възнаграждения или други такси, налагани в съответствие с разпоредбите в член 10.

Член 8

Класиране на стоките

Класирането на търгуваните стоки, попадащи в обхвата на настоящото споразумение, е определеното в съответната тарифна номенклатура на всяка от страните по споразумението в съответствие с Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките („ХС“). Подписалите споразумението държави от ИЮА ще използват номенклатурата от COMESA.

Член 9

Базово мито

За всеки продукт базовото мито, към което впоследствие трябва да се приложат последователните намаления, е определеното в граfiците за премахване на митата на всяка от страните по споразумението.

Член 10

Възнаграждения и други такси

Възнагражденията и другите такси, упоменати в член 7, буква в), са ограничени до размера на приблизителната стойност на извършените услуги и не представляват косвен начин за закрила на местните продукти, нито облагане на вноса за данъчни цели. Те се основават на специфични ставки. Не се въвеждат свързани с търговията възнаграждения и такси за предоставяне на консулски услуги.

Член 11

Мита върху продуктите с произход от държавите от ИЮА

Продуктите с произход от държавите от ИЮА се внасят безмитно в ЕО като страна по споразумението при условията, определени в приложение I.

Член 12

Мита върху продуктите с произход от ЕО като страна по споразумението

1. Митата върху вноса на продукти с произход от ЕО като страна по споразумението се намаляват или премахват в съответствие с графици за премахване на митата в приложение II, което съдържа графици за всяка подписала споразумението държава от ИЮА или група държави от ИЮА, подписали споразумението.
2. Страните по споразумението могат да преразглеждат графици за премахване на митата в приложение II с оглед на тяхното хармонизиране при отчитане на регионалните процеси на интеграция.
3. Всеки нов график за премахване на митата върху вноса на продукти с произход от ЕО като страна по споразумението, който е представен след започването на процеса на ратифициране на настоящото споразумение, може да бъде включен в приложение II към настоящото споразумение с решение на Комитета по СИП.

Член 13

Правила за произход

За целите на настоящата глава понятието „с произход от“ означава, че продуктът отговаря на правилата за произход, определени в протокол 1 към настоящото споразумение. За целите на всеобхватното СИП и в периода от влизането в сила на настоящото споразумение до влизането в сила на всеобхватното СИП, страните по споразумението преразглеждат разпоредбите в посочения протокол с цел тяхното по-нататъшно опростяване. При това преразглеждане страните по споразумението вземат предвид нуждите от развитие на държавите от ИЮА, развитието на технологиите, производствените процеси и всички други фактори, включително провеждащите се реформи по отношение на правилата за произход, които биха могли да наложат изменения на разпоредбите в посочения протокол. Всякакви подобни изменения се осъществяват с решение на Комитета по СИП.

Член 14

Запазване на статуквото

При спазване на разпоредбите в член 12 страните по споразумението се договарят да не увеличават прилаганите от тях мита върху продукти, внесени от другата страна по споразумението.

Член 15

Мита, данъци при износ

1. Освен когато в приложение III е предвидено друго, за периода на прилагане на настоящото споразумение страните по споразумението не въвеждат по отношение на износа на стоките за другата страна по споразумението или във връзка с него нови мита или данъци, надвишаващи тези, които се налагат върху сходни продукти, предназначени за продажба на вътрешния пазар.
2. Комитетът по СИП може да разгледа искане от всяка подписала споразумението държава от ИЮА за преразглеждане на стоките, включени в приложение III.

Член 16

По-благоприятно третиране вследствие на споразумения за свободна търговия

1. По отношение на областта, попадаща в обхвата на настоящата глава, ЕО като страна по споразумението предоставя на подписалите споразумението държави от ИЮА всяко по-благоприятно третиране, приложимо вследствие на факта, че ЕО като страна по споразумението става страна по споразумение за свободна търговия с трети страни след подписването на настоящото споразумение.
2. По отношение на областта, попадаща в обхвата на настоящата глава, подписалите споразумението държави от ИЮА предоставят на ЕО като страна по споразумението всяко по-благоприятно третиране, приложимо вследствие на факта, че подписалите споразумението държави от ИЮА стават страна по споразумение за свободна търговия с основна търговска и икономическа сила след подписването на настоящото споразумение.
3. Разпоредбите в настоящата глава не се тълкуват така, че да създават за страните по споразумението задължение да разширят реципрочно преференциалното третиране, приложимо вследствие на участието на някоя от тях в споразумение за свободна търговия с трети страни към датата на подписване на настоящото споразумение.
4. Разпоредбите в параграф 2 не се прилагат по отношение на търговски споразумения между подписали споразумението държави от ИЮА и други африкански държави и региони.
5. За целите на настоящия член „споразумение за свободна търговия“ означава споразумение, което значително либерализира търговията и предвижда липсата или премахването на практически всякаква дискриминация между или сред страните по споразумението чрез премахване на съществуващите дискриминационни мерки и/или забрана за въвеждане на нови такива или на по-силно дискриминационни мерки към момента на влизане в сила на посоченото споразумение или при спазване на разумна времева рамка.
6. За целите на настоящия член „основна търговска и икономическа сила“ означава всяка развита държава, или всяка държава, чийто дял в световния износ на стоки възлиза на над 1 % през годината преди влизането в сила на споразумението за свободна търговия, посочено в параграф 2, или всяка група държави, действащи индивидуално, колективно или посредством споразумение за свободна търговия,

чийто общ дял в световния износ на стоки възлиза на над 1,5 % през годината преди влизането в сила на споразумението за свободна търговия, посочено в параграф 2¹.

ДЯЛ III НЕТАРИФНИ МЕРКИ

Член 17

Забрана за количествени ограничения

Освен ако в приложения I и II към настоящото споразумение не е предвидено друго, всички търговски забрани или ограничения по отношение на вноса, износа или продажбата за износ между страните по споразумението, освен митата, данъците, възнагражденията и другите такси, предвидени в член 7, независимо дали се налагат на практика посредством квоти, лицензии за внос или износ или други мерки, се премахват при влизането в сила на настоящото споразумение. Не могат да се въвеждат нови мерки от такъв характер.

Член 18

Национално третиране по отношение на вътрешното облагане и съответната нормативна уредба

1. Внасяните продукти с произход от другата страна по споразумението не могат да бъдат облагани пряко или косвено с никакви вътрешни данъци или други вътрешни такси, надвишаващи тези, които са пряко или косвено прилагани по отношение на сходни национални продукти. Освен това страните по споразумението не налагат по никакъв друг начин вътрешни данъци или други вътрешни такси с цел предоставяне на защита на националното производство.
2. Внасяните продукти с произход от другата страна по споразумението се ползват с третиране, не по-малко благоприятно от третирането, предоставяно на сходни национални продукти в рамките на всички законови и подзаконови нормативни актове и изисквания, които се прилагат по отношение на тяхната вътрешна продажба, предлагане за продажба, покупка, транспортиране, търговско разпространение или употреба. Разпоредбите в настоящия параграф не са пречка за прилагането на диференцирани вътрешни транспортни такси, които се основават изключително на стопанското управление на видовете транспорт, а не на националния произход на продукта.
3. Нито една страна по споразумението не може да установява или да поддържа каквито и да било вътрешни количествени правила относно смесването, преработването или употребата на продукти в определени количества или пропорции, които пряко или косвено изискват определено количество или пропорция от даден продукт, обект на регламентирането, да бъде доставяно от местни източници. Освен това никоя страна по споразумението не може да прилага

¹ За тези изчисления се използват официални данни от СТО за водещите износители в световната търговия със стоки (като се изключва търговията в рамките на ЕС).

по друг начин вътрешни количествени нормативни актове с цел предоставяне на защита на националното производство.

4. Разпоредбите в настоящия член не са пречка за изплащането на субсидии изключително на национални производители, включително плащания на национални производители, произтичащи от постъпления от вътрешни данъци или такси, прилагани в съответствие с разпоредбите в настоящия член, и субсидиране, осъществено посредством закупуване на национални продукти от държавата.
5. Разпоредбите в настоящия член не се прилагат за законови и подзаконови нормативни актове, процедури или практики, свързани с обществените поръчки.
6. Комитетът по СИП може да реши да разреши на подписала споразумението държава от ИЮА да не спазва разпоредбите в настоящия член, за да подпомогне установяването на национално производство и да защити дадена зараждаща се промишленост. В това отношение ще бъдат отчетени нуждите от развитие на подписалите споразумението държави от ИЮА, и особено специалните нужди и поводи за загриженост на LDC държавите от ИЮА.
7. Прикрепен като приложение III е списък на временните дерогации. Тези дерогации се предоставят на заинтересованите подписали споразумението държави от ИЮА за периодите, определени в същото приложение.

ДЯЛ IV

МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА НА ТЪРГОВИЯТА

Член 19

Антидъмпингови и изравнителни мерки

1. При спазване на разпоредбите в настоящия член настоящото споразумение по никакъв начин не възпрепятства ЕО като страна по споразумението или подписалите споразумението държави от ИЮА да приемат самостоятелно или колективно антидъмпингови или изравнителни мерки в съответствие със съответните споразумения в рамките на СТО. За целите на настоящия член произходът се определя в съответствие с непреференциалните правила за произход на страните по споразумението.
2. Преди налагането на окончателни антидъмпингови или изравнителни мита по отношение на продукти, внасяни от държавите от ИЮА, ЕО като страна по споразумението разглежда възможността за прилагане на конструктивни корективни мерки в съответствие с предвиденото в съответните споразумения в рамките на СТО.
3. В случаите, когато регионален орган е наложил антидъмпингови или изравнителни мерки от името на две или повече подписали споразумението държави от ИЮА, съществува само една инстанция за съдебен контрол, включително и на фазата на обжалване.
4. В случаите, когато могат да бъдат наложени антидъмпингови или изравнителни мерки както в регионален или подрегионален, така и в национален план, страните по

споразумението гарантират, че тези мерки не се прилагат едновременно по отношение на един и същи продукт от регионалните или подрегионалните органи, от една страна, и от националните органи, от друга.

5. ЕО като страна по споразумението уведомява подписалите споразумението държави износители от ИЮА за получаването на всяка надлежно подкрепена с доказателства жалба преди започването на разследване.
6. Разпоредбите в настоящия член се прилагат за всички разследвания, започнати след влизането в сила на настоящото споразумение.
7. Разпоредбите в настоящото споразумение относно механизма на уреждане на спорове не се прилагат по отношение на разпоредбите в настоящия член.

Член 20

Многостранни защитни мерки

1. При спазване на разпоредбите в настоящия член, никоя от разпоредбите в настоящото споразумение не възпрепятства подписалите споразумението държави от ИЮА и ЕО като страна по споразумението да приемат мерки в съответствие с член XIX от ГАТТ от 1994 г., Споразумението на СТО за защитните мерки и член 5 от Споразумението за селското стопанство. За целите на настоящия член произходът се определя в съответствие с непреференциалните правила за произход на страните по споразумението.
2. Независимо от разпоредбите в параграф 1, в светлината на общите цели за развитие на настоящото споразумение и малкия размер на икономиките на държавите от ИЮА, ЕО като страна по споразумението изключва вноса от държавите от ИЮА от каквито и да било мерки, приети съгласно член XIX от ГАТТ от 1994 г., Споразумението на СТО за защитните мерки и член 5 от Споразумението за селското стопанство.
3. Разпоредбите в параграф 2 се прилагат за период от пет години, считано от датата на влизане в сила на споразумението. Не по-късно от 120 дни преди края на този период Комитетът по СИП прави преглед на действието на тези разпоредби в светлината на нуждите от развитие на държавите от ИЮА, с цел да се определи дали е целесъобразно срокът на тяхното прилагане да бъде удължен.
4. Разпоредбите в настоящото споразумение относно механизма на уреждане на спорове не се прилагат по отношение на разпоредбите в параграф 1.

Член 21

Двустранни защитни мерки

1. След като е разгледала алтернативните варианти за решение, дадена страна по споразумението може да приложи защитни мерки за ограничен период, които могат да предоставят дерогация от разпоредбите в членове 11, 12 и 17, при условията и в съответствие с процедурите, определени в настоящия член.

2. Защитните мерки, посочени в параграф 1, могат да се налагат, когато продукт с произход от една от страните по споразумението се внася на територията на другата страна по споразумението в такива големи количества и при такива условия, че причинява или застрашава да причини:
- а) сериозна вреда на местната промишленост, произвеждаща сходни или пряко конкурентни продукти на територията на страната по споразумението вносител; или
 - б) смущения в определен отрасъл на икономиката, особено когато тези смущения предизвикват значими социални проблеми или трудности, които биха могли да доведат до сериозно влошаване на икономическото състояние на страната по споразумението вносител; или
 - в) смущения на пазарите на сходни или пряко конкурентни селскостопански продукти² или в механизмите, регулиращи тези пазари.
3. Посочените в настоящия член защитни мерки не излизат извън рамките на необходимото за коригиране или предотвратяване на сериозната вреда или смущенията, както са определени в параграф 2 и параграф 5, буква б). Тези защитни мерки, предприети от страната по споразумението вносител, могат да се изразяват единствено в една или в комбинация от следните мерки:
- а) преустановяване на по-нататъшното намаляване на митническата ставка при внос на съответния продукт, както е предвидено в настоящото споразумение;
 - б) увеличаване на митото за съответния продукт до ниво, което не надвишава митото, приложимо за другите членове на СТО; и
 - в) въвеждане на тарифни квоти за съответния продукт.
4. Без да се засягат разпоредбите в параграфи 1, 2 и 3, когато даден продукт с произход от една или няколко подписали споразумението държави или подгрупи от ИЮА се внася в такива завишени количества и при такива условия, че този внос причинява или застрашава да причини някое от състоянията, посочени в параграф 2, по отношение на един или повече от най-отдалечените региони на ЕО като страна по споразумението, ЕО като страна по споразумението може да приеме мерки за надзор или защитни мерки, ограничени до засегнатия(ите) регион(и), в съответствие с процедурите, определени в параграфи 6—9.
- 5.
- а) Без да се засягат разпоредбите в параграфи 1, 2 и 3, в случаите, когато даден продукт с произход от ЕО като страна по споразумението се внася в такива завишени количества и при такива условия, че този внос причинява или застрашава да причини някое от състоянията, посочени в параграф 2, по отношение на подписала споразумението държава от ИЮА, съответната подписала споразумението държава от ИЮА може да приеме мерки за надзор

² За целите на настоящия член селскостопански продукти са продуктите, попадащи в обхвата на приложение I към Споразумението на СТО за селското стопанство.

или защитни мерки, ограничени до нейната територия, в съответствие с процедурите, определени в параграфи 6—9.

- б) Дадена подписала споразумението държава от ИЮА може да предприеме защитни мерки, когато в резултат от намаляването на митата продукт с произход от ЕО като страна по споразумението се внася на нейната територия в такива завишени количества и при такива условия, че този внос причинява или застрашава да причини смущения за дадена зараждаща се промишленост, произвеждаща сходни или пряко конкурентни продукти. Тази разпоредба се прилага само за период от десет години за държави, несчитани за LDC, и петнадесет години за LDC държави, считано от датата на влизане в сила на настоящото споразумение. Мерките трябва да се приемат в съответствие с процедурите, определени в параграфи 6—9.

6.

- а) Защитните мерки, посочени в настоящия член, се запазват само за периода от време, необходим за предотвратяване или коригиране на сериозна вреда или смущения, както са определени в параграфи 2, 4 и 5.
- б) Защитните мерки, посочени в настоящия член, се прилагат за период, не по-дълъг от две години. Когато обстоятелствата, изискващи налагането на защитни мерки, продължават да съществуват, срокът на действие на подобни мерки може да бъде продължен с допълнителен период от не повече от две години. Когато обаче подписалите споразумението държави от ИЮА или подписала споразумението държава от ИЮА прилагат защитна мярка или когато ЕО като страна по споразумението прилага мярка, ограничена до територията на един или няколко нейни най-отдалечени региона, тази мярка може да бъде прилагана за период, не по-дълъг от четири години, а в случаите, когато обстоятелствата, изискващи налагането на защитни мерки, продължават да са налице, срокът на действието им може да бъде продължен с допълнителен период от четири години.
- в) Защитните мерки, посочени в настоящия член, чийто срок на действие надхвърля една година, съдържат конкретни елементи, водещи до тяхното постепенно премахване най-късно до края на определения период.
- г) Някоя защитна мярка, посочена в настоящия член, не се прилага по отношение на вноса на продукт, който по-рано вече е бил предмет на такава мярка, за период от най-малко една година, считано от датата на изтичане на срока на действие на мярката.

7. За целите на прилагането на горепосочените параграфи важат следните разпоредби:

- а) когато страна по споразумението прецени, че е налице едно от обстоятелствата, посочени в параграфи 2, 4 и/или 5, тя незабавно отнася въпроса за разглеждане до Комитета по СИП;
- б) Комитетът по СИП може да отправя всякакви препоръки, необходими за отстраняване на възникналите обстоятелства. Ако Комитетът по СИП не отправи препоръки за отстраняване на възникналите обстоятелства или ако не бъде намерено удовлетворително решение в рамките на 30 дни след като

въпросът е бил отнесен до него, страната по споразумението вносител може да приеме подходящи мерки за отстраняване на обстоятелствата, в съответствие с настоящия член;

- в) преди да приеме някоя от мерките, предвидени в настоящия член, или възможно най-скоро, в случаите, в които се прилага параграф 8 от него, ЕО като страна по споразумението или засегнатата подписала споразумението държава от ИЮА предоставя на Комитета по СИП цялата имаща отношение информация, необходима за обстоен преглед на случая, с оглед търсене на приемливо решение за засегнатите страни по споразумението;
- г) при избора на защитни мерки в съответствие с настоящия член, трябва да се дава предимство на тези, които най-малко затрудняват функционирането на настоящото споразумение;
- д) Всяка предпазна мярка, предприета в съответствие с настоящия член, се съобщава незабавно на Комитета по СИП и е обект на периодични консултации в рамките на този орган, по-конкретно с оглед съставяне на график за нейното премахване веднага щом обстоятелствата позволят това.

8. В случай на изключителни обстоятелства, които налагат незабавно действие, засегнатата страна по споразумението вносител, независимо дали се касае за ЕО като страна по споразумението, държавите от ИЮА или подписала споразумението държава от ИЮА, според случая, може да приеме мерките, предвидени в параграфи 3, 4 и/или 5 на временна основа, без да се придържа към изискванията в параграф 7. Такова действие може да бъде предприето за период с максимална продължителност 180 дни, когато мерките са предприети от ЕО като страна по споразумението, и 200 дни — когато мерките са предприети от държавите от ИЮА или от подписала споразумението държава от ИЮА, или когато мерките, предприети от ЕО като страна по споразумението, са ограничени до територията на един или повече от най-отдалечените ѝ региони. Срокът на действие на всяка такава временна мярка се зачита като част от първоначалния срок и всяко негово продължаване съгласно параграф 6. При предприемането на такива временни мерки се вземат предвид интересите на всички заинтересовани страни. Засегнатата страна по споразумението вносител информира другата засегната страна по споразумението и незабавно отнася въпроса за разглеждане до Комитета по СИП.

9. В случай че страна по споразумението вносител подложи вноса на даден продукт на административна процедура, имаща за цел бързото предоставяне на информация относно тенденциите в търговските потоци, които могат да предизвикат проблемите, посочени в настоящия член, тя незабавно уведомява Комитета по СИП за това.

10. Не се допуска позоваване на Споразумението за СТО с цел да се попречи на страна по споразумението да предприеме защитни мерки, съобразени с настоящия член.

ДЯЛ V АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 22

Специални разпоредби относно административното сътрудничество

1. Страните по споразумението се съгласяват, че административното сътрудничество е от съществено значение за прилагането и контрола на преференциалното третиране, предоставено по силата на настоящата глава, и подчертават своята ангажираност в борбата с нередностите и измамите в сферата на митниците и свързаните с тях области.
2. В случаите, в които страна по споразумението е установила въз основа на обективна информация липса на административно сътрудничество и/или нередности или измами, засегнатата страна по споразумението може временно да преустанови съответното преференциално третиране на въпросния(те) продукт(и) в съответствие с настоящия член.
3. За целите на настоящия член липса на административно сътрудничество се определя, *inter alia*, като:
 - а) повтарящо се неспазване на задълженията за проверка на произхода на въпросния(те) продукт(и);
 - б) повтарящ се отказ или необосновано забавяне на провеждането на последваща проверка на доказателството за произход и/или на съобщаването на резултатите от нея;
 - в) повтарящ се отказ или необосновано забавяне при получаване на разрешение за провеждане на мисии в рамките на административното сътрудничество с цел проверка на достоверността на документите или точността на информацията, имаща отношение към предоставянето на въпросното преференциално третиране.
4. За целите на настоящия член нередност или измама може да се установи, *inter alia*, когато се стигне до рязко нарастване, без задоволително обяснение, на вноса на стоки, надвишаващо обичайното равнище на производство и капацитета за износ на другата страна по споразумението, което е свързано с обективна информация относно нередности или измама.
5. Прилагането на временно преустановяване се подчинява на следните условия:
 - а) Страната по споразумението, която е установила въз основа на обективна информация липса на административно сътрудничество и/или нередности или измама, уведомява без необосновано забавяне Комитета по СИП за своята констатация, както и за обективната информация по случая, и започва консултации в рамките на Комитета по СИП въз основа на цялата имаща отношение информация и обективните констатации с цел намиране на приемливо за двете страни решение.

- б) Когато страните по споразумението са започнали консултации в рамките на Комитета по СИП, както е посочено по-горе, и не са успели да постигнат съгласие по приемливо решение в тримесечен срок след уведомяването, засегнатата страна по споразумението може временно да преустанови преференциалното третиране по отношение на въпросния(те) продукт(и). Комитетът по СИП се уведомява без необосновано забавяне за всяко временно преустановяване.
- в) Временното преустановяване съгласно настоящия член се ограничава до необходимото за защита на финансовите интереси на засегнатата страна по споразумението. То не надвишава период от шест месеца, който може да бъде подновен. Комитетът по СИП се уведомява за решенията за временно преустановяване веднага след приемането им. Преустановяването подлежи на периодични консултации в рамките на Комитета по СИП, и по-специално с оглед на неговото прекратяване веднага щом престанат да съществуват условията за прилагането му.
6. Едновременно с уведомяването на Комитета по СИП съгласно параграф 5, буква а) от настоящия член, засегнатата страна по споразумението публикува известие до вносителите в своя официален вестник. В известието до вносителите следва да се посочи, че въз основа на обективна информация по отношение на въпросния продукт е установена липса на административно сътрудничество и/или нередности или измама.

Член 23

Отстраняване на административни грешки

В случай на грешка от страна на компетентните органи при правилното управление на преференциалните системи при износ, и по-специално при прилагането на разпоредбите в протокол I относно определението на понятието „продукти с произход“ и методите на административно сътрудничество, когато тази грешка води до последствия по отношение на вносните мита, страната по споразумението, изправена пред такива последствия, може да поиска от Комитета по СИП да разгледа възможностите за приемане на всички подходящи мерки с оглед разрешаване на възникналия проблем.

Член 24

Определяне на митническата стойност

1. Член VII от ГАТТ от 1994 г. и Споразумението относно прилагането на член VII от ГАТТ от 1994 г. уреждат правилата за определяне на митническата стойност, прилагани по отношение на търговския обмен между страните по споразумението.
2. Страните по споразумението си сътрудничат с оглед постигането на общ подход към въпросите, свързани с определянето на митническата стойност.

ГЛАВА III РИБАРСТВО

ДЯЛ I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 25

1. Страните по споразумението отчитат факта, че риболовът представлява основен икономически ресурс за региона на ИЮА, допринася съществено за икономиките на подписалите споразумението държави от ИЮА и съдържа голям потенциал за бъдещо регионално икономическо развитие и намаляване на бедността. Той представлява също важен източник на храна и чуждестранна валута.
2. Освен това страните по споразумението признават, че рибните ресурси са също така от значителен интерес както за ЕО като страна по споразумението, така и за подписалите споразумението държави от ИЮА, и се договарят да си сътрудничат за устойчиво развитие и управление на сектора на рибарството във взаимен интерес, като вземат предвид въздействието в икономически, екологичен и социален аспект.
3. Страните по споразумението се съгласяват, че подходящата стратегия за насърчаване на икономическия растеж в сектора на рибарството и за увеличаване на неговия принос към икономиката на ИЮА, като същевременно се взема предвид нейната устойчивост в дългосрочен план, преминава през увеличаването на дейностите с добавена стойност в рамките на сектора.

Член 26

Цели

Целите на сътрудничеството в областта на рибарството са:

- а) насърчаване на устойчивото развитие и управлението на рибарството;
- б) насърчаване и развиване на регионалната и международната търговия на основата на най-добрите практики;
- в) създаване на благоприятна среда, включително инфраструктура и изграждане на капацитет, позволяваща на държавите от ИЮА да отговорят на строгите пазарни изисквания по отношение на промишления риболов и риболова в малък мащаб;
- г) оказване на подкрепа за националните и регионалните политики, насочени към повишаване на производителността и конкурентоспособността на сектора на рибарството;
- д) създаване на връзки с други икономически сектори.

Член 27

Обхват

Сътрудничеството в търговията и развитието в областта на рибарството обхваща морския риболов, сладководния риболов и аквакултурите.

Член 28

Принципи

1. Принципите на сътрудничеството в областта на рибарството включват:
 - а) оказване на подкрепа за развитие и засилване на регионалната интеграция;
 - б) запазване на постиженията на Споразумението от Котону;
 - в) предоставяне на специално и диференцирано третиране;
 - г) необходимост да се взема предвид най-добрата налична научна информация при оценката и управлението на ресурсите;
 - д) действаща система за мониторинг на въздействието в държавите партньорки в екологичен, икономически и социален аспект;
 - е) съответствие със съществуващите национални закони и съответните международни инструменти, включително Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право (UNCLOS), регионалните и подрегионалните споразумения; и
 - ж) запазване и предоставяне на приоритет на специалните нужди на занаятчийския риболов/риболова с цел прехрана.
2. Тези ръководни принципи следва да допринасят за устойчивото и отговорно развитие на живите морски и континентални ресурси и на аквакултурите, както и за оптимизирането на ползите от този сектор за настоящите и бъдещите поколения посредством нарастващи инвестиции, изграждане на капацитет и подобряване на достъпа до пазара.

Член 29

Преференциален достъп

Страните по споразумението си сътрудничат, за да гарантират, че ще бъде предоставяна подкрепа от финансово и друго естество за повишаване на конкурентоспособността и производствения капацитет на преработвателните заводи, диверсификацията на рибната промишленост и подобряването на пристанищните съоръжения.

ДЯЛ II МОРСКИ РИБОЛОВ

Член 30

Обхват

В обхвата на настоящия дял влизат оползотворяването, опазването и управлението на морските рибни ресурси с цел оптимизиране на ползите от рибарството за региона на ИЮА чрез изграждане на капацитет по отношение на инвестициите и подобрен достъп до пазара.

Член 31

Цели

Целите на сътрудничеството са:

- а) укрепване на сътрудничеството с цел гарантиране на устойчива експлоатация и управление на рибните ресурси, представляващо стабилна основа за регионална интеграция, като се имат предвид трансгранично преминаващите и мигриращите видове, общи за островните и крайбрежните държави, и като се има предвид неспособността на дадена отделна държава от ИЮА да гарантира устойчивостта на ресурсите;
- б) гарантиране на по-справедливо разпределение на ползите, извлечени от сектора на рибарството;
- в) осигуряване на ефикасност при мониторинга, контрола и наблюдението, необходими за борба с незаконния, недокладвания и нерегулирания риболов; и
- г) насърчаване на ефикасното експлоатиране, опазване и управление на живите морски ресурси в изключителната икономическа зона и водите, попадащи под юрисдикцията на държавите от ИЮА въз основа на международните правни актове, включително Конвенцията на ООН по морско право, с цел взаимна социална и икономическа полза за държавите от ИЮА и за ЕО като страна по споразумението.

Член 32

Области на сътрудничество

1. За да се постигнат целите на сътрудничеството в сектора на рибарството в съответствие с описаните принципи, сътрудничеството ще включва въпроси, свързани с управлението на рибарството и опазването на запасите, управлението на плавателните съдове и договорености относно периода след улова, а също така финансови и търговски мерки, както и развитие на рибарството, продуктите от риболов и морските аквакултури.
2. ЕО като страна по споразумението ще допринесе за мобилизирането на ресурсите за прилагане на сътрудничеството в установените области на национално и регионално

равнище, което ще включва и подкрепа за изграждане на регионален капацитет. Освен това ЕО като страна по споразумението дава своя принос по отношение на мерките, описани в раздела относно финансовите и търговските мерки, както и за развитието на специфичната за риболова и за морските аквакултури инфраструктура.

а) Въпроси, свързани с управлението на риболова и опазването на запасите

1. Принципът на предпазливост се прилага при определяне на равнищата на устойчив улов, риболовния капацитет и други управленски стратегии за избягване или коригиране на нежелани резултати, като свръхкапацитет и прекомерен риболов, както и на нежелано въздействие върху екосистемите и занаятчийския риболов.
2. Всяка държава от ИЮА може да предприеме подходящи мерки, включително сезонни ограничения или ограничения по отношение на използваните съоръжения, за да защити допълнително своите териториални води и да гарантира устойчивостта на занаятчийския и крайбрежния риболов.
3. Страните по споразумението ще насърчават членството на всички засегнати държави в Комисията за риба тон в Индийския океан (ИОТС) и другите имащи отношение риболовни организации. Тези държави, заедно с ЕО като страна по споразумението, следва да координират действията си, за да осигурят управлението и опазването на всички рибни видове, включително на запасите от риба тон и подобни на риба тон видове, и да улеснят съответните научни изследвания.
4. При липса на достатъчно научни доказателства, позволяващи на компетентния национален управляващ орган да определи ограниченията и целевите равнища за устойчив улов в дадена изключителна икономическа зона в ИЮА, двете страни по споразумението подкрепят такива научни анализи, като се консултират с компетентния национален орган и си сътрудничат с ИОТС, и, когато е приложимо, с други регионални риболовни организации.
5. Страните по споразумението се договарят да предприемат подходящи мерки, ако вследствие на повишени усилия равнищата на улов надхвърлят целевото равнище за устойчив улов, определено от компетентния национален орган.
6. С цел опазване и управление на трансгранично преминаващите и далекомигриращите рибни запаси ЕО като страна по споразумението и крайбрежните и островните държави от ИЮА гарантират съответствието на плавателните съдове, плаващи под техен флаг, с имащите отношение национални, регионални и подрегионални мерки за управление на рибарството и свързаните национални законови и подзаконови нормативни актове.

б) Управление на плавателните съдове и договорености относно периода след улова

1. Управлението на плавателните съдове и договореностите относно периода след улова, произтичащи от решения на ИОТС и всяка друга имаща отношение регионална риболовна организация, ще бъдат съблюдавани. Държавите от ИЮА и ЕО като страна по споразумението определят минимални условия по отношение на мониторинга, контрола и наблюдението на риболовните кораби на ЕО като страна по споразумението, действащи във водите на държавите от ИЮА, като тези условия включват следното:

- i) ще бъде създадена система за мониторинг на плавателните съдове (VMS) за всички крайбрежни и островни държави от ИЮА и всички държави от ИЮА ще използват съвместима VMS. Държавите от ИЮА, които не разполагат с VMS, ще бъдат подпомогнати от ЕО като страна по споразумението в създаването на съвместима такава;
- ii) освен задължителната съвместима система VMS, всички крайбрежни и островни държави от ИЮА, съвместно с ЕО като страна по споразумението, ще разработят и други механизми, чрез които да осигурят ефикасен мониторинг, контрол и наблюдение, а ЕО като страна по споразумението ще окаже подкрепа на държавите от ИЮА при въвеждането на одобрена такава система и ще подпомага нейното прилагане;
- iii) страните по споразумението имат право да изпращат наблюдатели както в национални, така и в международни води, при ясно определени процедури относно тяхното разполагане. Възнагражденията на наблюдателите се изплащат от националните правителства, но всички разходи, свързани с пребиваването на борда, са за сметка на корабособственика. ЕО като страна по споразумението ще участва в разходите по обучение на наблюдателите;
- iv) в региона ще бъдат разработени и използвани общи системи за докладване на риболовните дейности, като бъдат определени минимални изисквания за докладване;
- v) всички плавателни съдове, които разтоварват своя улов или го претоварват на друг плавателен съд в крайбрежна или островна държава от ИЮА, осъществяват това в пристанищата или зоните на външните пристанища. Не се разрешава претоварване на друг плавателен съд в морето, освен при специални условия, определени от съответните регионални организации за управление на рибарството (RFMO). Двете страни си сътрудничат за модернизиране на пристанищната инфраструктура на държавите от ИЮА за разтоварване и претоварване, включително капацитета за развитие по отношение на рибните продукти;
- vi) всички плавателни съдове се стремят да използват съоръженията на държавите от ИЮА и да прибягват до местни доставки;
- vii) докладването на случаи на изхвърляне в морето е задължително. На избягването на изхвърляне в морето следва да се отдава приоритетно значение чрез използването на селективни методи за риболов в съответствие с принципите на ИОТС и на имащите отношение регионални риболовни организации. В рамките на възможното страничният улов се изнася на брега.

2. Страните по споразумението се договарят да си сътрудничат в разработването и въвеждането на национални/регионални програми, предназначени за обучение на граждани на държави от ИЮА с цел улесняване на ефикасното им участие в рибната промишленост. Наемането на граждани на държави от ИЮА се насърчава, когато ЕО като страна по споразумението договори двустранно споразумение в областта на рибарството. Декларацията на Международната организация на труда (МОТ) за

основните принципи и права в областта на труда се прилагат по право за моряците, наети на плавателни съдове от Общността.

3. Двете страни по споразумението предприемат координирани усилия за подобряване на средствата за предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недокладвания и нерегулирания риболов и за тази цел предприемат подходящи мерки. Срещу риболовните кораби, използвани за незаконен, недокладван и нерегулиран риболов, следва да бъде възбудено съдебно преследване и да не им се позволява отново да осъществяват риболов във водите на държавите от ИЮА, освен с предварително разрешение, дадено както от държавата на флага, така и от засегнатите държави от ИЮА, както и, ако е приложимо, от засегнатата регионални организации за управление на рибарството.

в) Финансови и търговски мерки и въпроси, свързани с развитието

Страните по споразумението се ангажират да си сътрудничат за насърчаване на създаването на съвместни предприятия в сферата на риболовните дейности, преработката на риба, пристанищните услуги, увеличаването на производствения капацитет, подобряването на конкурентоспособността в областта на рибарството и свързаните с него промишлени отрасли и услуги, последващата преработка, развитието и подобряването на пристанищните съоръжения и диверсификацията на риболова с цел включване на видове, различни от риба тон, които се ловят в недостатъчна степен или не се ловят.

ДЯЛ III

РАЗВИТИЕ НА СЛАДКОВОДНИЯ РИБОЛОВ И АКВАКУЛТУРИТЕ

Член 33

Обхват

В обхвата на настоящия дял попада развитието на сладководния и крайбрежния риболов и на аквакултурите в региона на ИЮА по отношение на изграждането на капацитет, трансфера на технологии, санитарните и фитосанитарните стандарти, инвестициите и финансирането на инвестициите, опазването на околната среда, както и правните и нормативните рамки.

Член 34

Цели

Целите на сътрудничеството в областта на развитието на сладководния риболов и аквакултурите ще бъдат насърчаване на устойчивото експлоатиране на сладководните рибни ресурси, увеличаване на производството на аквакултури, отстраняване на ограниченията пред предлагането, подобряване на качеството на рибата и рибните продукти, за да могат те да отговорят на санитарните и фитосанитарните стандарти на пазара на ЕО, подобряване на достъпа до пазара на ЕО, разглеждане на пречките пред вътрешнорегионалната търговия, привличане на приток на капитал и на инвестиции в сектора, изграждане на капацитет и увеличаване достъпа до финансова подкрепа за частните инвеститори за развитието на сладководния риболов и аквакултурите.

Области на сътрудничество

Областите на сътрудничество включват принос на ЕО като страна по споразумението към следното:

- а) Изграждане на капацитет и развитие на експортния пазар чрез:
 - i) изграждане на капацитет в промишленото и занаятчийското производство, преработката и продуктовата диверсификация, който повишава конкурентоспособността на сладководния риболов и аквакултурите в региона. Това би могло да бъде постигнато например чрез създаване на центрове за научноизследователска и развойна дейност, в това число за развитие на аквакултури за рибовъдни стопанства с търговска цел;
 - ii) изграждане на капацитет за управление на търговските вериги за експортния пазар, включително въвеждане и управление на схемите за сертифициране за конкретни продуктови линии, както и прилагане на маркетингови промоционални дейности, създаване на добавена стойност и намаляване на загубите в периода след улова при продуктите от риболов;
 - iii) повишаване на капацитета в региона, например чрез подобряване възможностите на компетентните органи и търговските и рибарските асоциации, с цел участието им в търговията в сферата на риболова с ЕО като страна по споразумението и в програми за обучение, свързани с разработване на продукти и създаване на търговска марка.
- б) Инфраструктура
 - i) развитие и подобряване на инфраструктурата, свързана със сладководния риболов и аквакултурите;
 - ii) улесняване на достъпа до финансиране, насочено към инфраструктурата, в това число към всички видове оборудване.
- в) Технологии
 - i) принос за развитието на техническите възможности, включително за популяризирането на технологиите за създаване на добавена стойност, например чрез трансфер на технологии в областта на рибарството от ЕО като страна по споразумението към държавите от ИЮА;
 - ii) повишаване на капацитета по отношение управлението на рибарството в региона, например чрез научноизследователска дейност и системи за събиране на данни, както и чрез принос към подходящи технологии за улавяне и управление в периода след улова.
- г) Правни и нормативни аспекти
 - i) подкрепа при разработването на нормативни разпоредби в областта на сладководния риболов и аквакултурите, както и на системи за мониторинг, контрол и наблюдение;

- ii) подкрепа за държавите от ИЮА в разработването на подходящи правни и нормативни инструменти относно правата на интелектуална собственост и в изграждането на капацитет за тяхното прилагане в международната търговия;
- iii) екомаркировка и защита на интелектуалната собственост.

д) Инвестиции и финансиране

- i) насърчаване на съвместни предприятия и други форми на смесено инвестиране между заинтересованите страни в държавите от ИЮА и ЕО като страна по споразумението, като например за определяне на начини за идентифициране на инвеститори за операции в рамките на съвместни предприятия в областта на сладководния риболов и аквакултурите;
- ii) принос за предоставяне на достъп до кредитни инструменти за развитието на предприятия от малък до среден мащаб, както и на сладководен риболов в промишлен мащаб.

е) Опазване на околната среда и запасите при риболова

Двете страни по споразумението дават своя принос към мерките, целящи да гарантират, че рибната търговия оказва подкрепа за опазването на околната среда и защитата срещу изчерпване на запасите, както и за поддържането на биоразнообразието и предпазливото въвеждане на екзотични видове за целите на аквакултурите (въвеждането се осъществява единствено в управлявани/затворени пространства след консултации с всички заинтересовани съседни държави).

ж) Социално-икономически мерки и мерки за намаляване на бедността

- i) принос за насърчаването на лицата, занимаващи се с риболов, преработка и търговия с риба в малък и среден мащаб, чрез изграждане на капацитета на държавите от ИЮА за участие в търговията с ЕО като страна по споразумението;
- ii) насърчаване на участието на маргиналните групи в рибната промишленост, като се насърчава равнопоставеността между половете в рибарството чрез развиване на капацитета на жените, занимаващи се с рибарство, както и на други групи в неравностойно положение с потенциал да са ангажират в областта на рибарството, за устойчиво социално-икономическо развитие.

ГЛАВА IV

ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО И СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА РАЗВИТИЕ

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 36

Общи разпоредби

1. Страните по споразумението се договарят да обръщат внимание на нуждите за развитие на държавите от ИЮА, за да насърчават устойчивия растеж в региона на ИЮА, да повишават капацитета на съответните държави по отношение на производството и предлагането, да насърчават структурното преобразуване и конкурентоспособността на икономиките им, както и тяхната диверсификация и способност за добавяне на стойност, а също така да подкрепят регионалната интеграция.
2. Страните по споразумението се ангажират да си сътрудничат с оглед на улесняване на прилагането на настоящото споразумение и оказване на подкрепа за регионалната интеграция и стратегиите за развитие. Страните по споразумението се договарят, че сътрудничеството ще се основава на Стратегията за сътрудничество за развитие на ИЮА и съвместно договорения Протокол за развитие. Протоколът е прикрепен като приложение IV към настоящото споразумение. Стратегията и протоколът ще бъдат преразглеждани редовно при спазване на разпоредбите в глава VI относно предотвратяването и уреждането на спорове, институционалните, общите и заключителните разпоредби. Това сътрудничество ще бъде оценявано по отношение на съвместно договорени сравнителни показатели, които трябва да бъдат разработени, приети и приложени към настоящото споразумение. Сътрудничеството ще е под формата на финансова и нефинансова подкрепа за региона на ИЮА.
3. В това отношение финансирането, отнасящо се до сътрудничеството за развитие между региона на ИЮА и ЕО като страна по споразумението за прилагането на настоящото споразумение, се осъществява в рамката на правилата и съответните процедури, предвидени в Споразумението от Котону, по-специално програмните процедури на Европейския фонд за развитие в последователните финансови рамки на ЕС през периода на настоящото споразумение, както и в рамките на съответните инструменти, финансирани от общия бюджет на ЕС.–В този контекст, отчитайки новите предизвикателства, произтичащи от засилената регионална интеграция и конкуренция на световните пазари, страните по споразумението се договарят, че подкрепата за прилагането на СИП ще е един от приоритетите.
4. Двете страни по споразумението си сътрудничат за мобилизиране на допълнителни средства освен тези от финансовата рамка на ЕС, като източник могат да бъдат държави-членки на ЕС или други дарители, по-специално за разширяване на ангажиментите за подпомагане на търговията, отнасящи се конкретно до изискванията за подкрепа и разходите за адаптиране по СИП. Предложените за

финансиране програми/проекти ще бъдат изготвяни съвместно въз основа на подробен протокол за развитие с включени разходи.

5. Следва да бъдат мобилизирани достатъчно средства по предсказуема, навременна и устойчива схема, включително чрез безвъзмездни помощи и концесионни заеми въз основа на протокола за развитие. ЕО ще дава своя принос в тези усилия съгласно международните си ангажименти за увеличаване на официалната помощ за развитие. Страните по споразумението се договарят да осъществяват мониторинг и да координират използването на тези средства.
6. В съгласие с Парижката декларация относно ефективността на помощите страните по споразумението се договарят да използват и подкрепят по целесъобразност национално или регионално притежаваните механизми за доставяне, фондове или структури за насочване и координиране на средства за прилагане на СИП. В това отношение страните по споразумението подкрепят създаването на Фонд за СИП за насочване на средствата по СИП. Страните по споразумението се договарят също, че всички форми на предоставяне на помощи, отнасящи се до тяхното сътрудничество, ще се подчиняват на принципите в Парижката декларация относно ефективността на помощите.
7. Въпросите, свързани с търговията, които ще бъдат включени във всеобхватното СИП, ще бъдат предмет на сътрудничество за развитие в съответствие с настоящия член, при отчитане на Парижката декларация относно ефективността на помощите.
8. Страните по споразумението се договарят, че ще е необходимо мониторингът на СИП, основаващ се на договорени показатели, да обхваща всички аспекти на СИП, включително постиженията на национално ниво и на нивото на регионалната интеграция и стратегиите за развитие, както и ефективността на институционалните договорености и постиженията им при достигането на целите за ефективност на помощите, включително гарантирането на предсказуемостта на средствата.
9. Без да накърняват разпоредбите в член 95.4 от Споразумението от Котону, страните по споразумението се договарят, че предвиденият в посоченото споразумение процес на преразглеждане ще представлява възможност за страните по споразумението да преразглеждат постиженията, пречките и предстоящите действия по отношение на техните стратегии за сътрудничество за развитие, както е предвидено в споразумението.

Член 37

Цели

1. Икономическото сътрудничество и сътрудничеството за развитие цели подобряването на конкурентоспособността на икономиките на държавите от ИЮА, изграждането на капацитет по отношение на предлагането и подпомагането на подписалите споразумението държави от ИЮА за безпрепятствено прилагане на СИП.
2. Икономическото сътрудничество и сътрудничеството за развитие имат за цел структурното преобразуване на икономиките на държавите от ИЮА, като създават силна, конкурентоспособна и диверсифицирана икономическа основа в държавите от

ИЮА чрез увеличаване на капацитета на държавите от ИЮА по отношение на производството, разпространението, транспорта, маркетинга, развитието и търговията, както и за привличането на инвестиции, укрепването на инвестиционните политики и разпоредби на подписалите споразумението държави от ИЮА и задълбочаването на регионалната интеграция.

Член 38

Обхват

1. Страните по споразумението определят свързаните със СИП цели за развитие, които са специфични за региона на ИЮА и са необходими за успеха на регионалната интеграция в областите и секторите, изрично посочени в настоящия член.
2. Областите, които ще бъдат предмет на сътрудничеството, са следните:
 - а) регионално сътрудничество и интеграция за осигуряване на междурегионална координация във всички сектори;
 - б) търговска политика и разпоредби за подпомагане на държавите от ИЮА да участват по-ефективно в търговски преговори и да прилагат свързани с търговията международни спогодби, законодателство и регулаторни реформи, както и други;
 - в) развитие на търговията, което обхваща по-точно развитие на бизнеса и дейности, имащи за цел да подобрят системите за управление на информацията, партньорства, връзки, съвместни предприятия и обмяна на информация и опит, достъп до кредити и инвестиционно финансиране, насърчаване на търговията и развитие на пазара, институционална подкрепа, както и подкрепа за търговията с услуги, включително финансови услуги;
 - г) свързана с търговията инфраструктура, включително транспорт, енергетика и водоснабдяване;
 - д) изграждане на производствен капацитет в съответните сектори на икономиките на държавите от ИЮА;
 - е) научноизследователска и развойна дейност, иновации и трансфер на технологии;
 - ж) свързани с търговията разходи за адаптиране, които включват разходи за реструктуриране и социални разходи, произтичащи от намаляването на производството на предприятия в конкуриращи се с вноса сектори и загубата на финансови приходи поради намаляване на митата;
 - з) интеграция в различните политики на въпросите за равнопоставеността на половете;
 - и) разширяване на правомощията на местните общности, което включва социалното и културното развитие; и

й) интегриране на въпросите, свързани с околната среда, в сферите на търговията и развитието.

3. Сътрудничеството обхваща по-специално следните сектори:

- а) развитие на частния сектор, по-специално промишленото развитие, микропредприятията, малките и средните предприятия (МСП), минното дело и рудодобива, както и туризма;
- б) развитие на инфраструктурата, и по-точно секторите на транспорта, енергетиката и информационните и комуникационните технологии (ИКТ);
- в) природни ресурси и околна среда, включително водните ресурси и биоразнообразието;
- г) селско стопанство;
- д) рибарство;
- е) услуги, включително туризма; и
- ж) свързани с търговията въпроси, и по-точно инвестиции, конкуренция, права на интелектуалната собственост, стандарти, улесняване на търговията и статистика.

ДЯЛ II РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИЯ СЕКТОР

Член 39

Обхват и цели

1. Страните по споразумението съзнават важността на сътрудничеството за развитието на частния сектор в региона на ИЮА като основен двигател за създаване на благосъстояние с оглед на установяването на подходяща благоприятна среда за инвестиции и растеж. Подкрепата и сътрудничеството от страна на Общността отчитат икономическата структура на държавите от ИЮА и техните приоритети за увеличаване на производствения капацитет и добавянето на стойност, както и прилагането на производствени, маркетингови, дистрибуционни и транспортни функции за подобряване на конкурентоспособността и капацитета по отношение на предлагането.
2. Обхватът на сътрудничеството за развитие на частния сектор ще включва, *inter alia*, инвестициите, промишленото развитие и увеличаването на конкурентоспособността, микропредприятията, развитието на малките и средните предприятия, минното дело и рудодобива, развитието на туризма, както и други производствени сектори, които са включени пряко или косвено в текущото споразумение.

Инвестиции

1. Страните по споразумението съзнават важността на инвестициите. Целите в тази сфера са следните:
 - а) създаване на подходяща среда за устойчиво и справедливо икономическо развитие на ИЮА чрез инвестиции, включително преки чуждестранни инвестиции (на зелено или портфейлни инвестиции), трансфер на технологии, изграждане на капацитет и институционална подкрепа от ЕО като страна по споразумението;
 - б) осигуряване на по-дълбоко сътрудничество с институции и посреднически организации, занимаващи се с насърчаване на инвестициите в ЕО като страна по споразумението, включително Центъра за развитие на предприятията (CDE) и ИЮА чрез, *inter alia*, бизнес диалог, сътрудничество и партньорство;
 - в) подкрепа чрез подходящи инструменти за насърчаването и поощряването на инвестициите в региона на ИЮА, включително установяване на рамка за финансиране и подпомагане с цел указване на подкрепа за програмите за икономическо развитие в ИЮА;
 - г) укрепване и изграждане на капацитета на частните институции за развитие, като агенции за насърчаване на инвестициите, търговски камари, асоциации и местни организации за развитие в отделни държави от ИЮА и региона като цяло, за да се подпомогне появата на един динамичен и жизнеспособен частен сектор; и
 - д) развитие на благоприятна правна рамка за насърчаване на инвестициите от двете страни по споразумението с оглед на насърчаването и защитата на инвестициите и действия за установяване на хармонизирани и опростени процедури и административни практики.

Области на сътрудничество

2. При спазване на разпоредбите в член 36, страните по споразумението се договарят да си сътрудничат, включително и посредством улесняване на оказването на подкрепа, в следните области:
 - а) подкрепа за политиките и стратегиите за инвестиции за оказване на помощ при създаването и поддържането на предвидим и сигурен инвестиционен климат;
 - б) оказване на подкрепа за реформи и популяризиране на политиката, развитие на човешките ресурси, изграждане на институционален капацитет или други форми на институционална подкрепа за увеличаване на капацитета на частните финансови и нефинансови посредници, улесняване и насърчаване на инвестициите и дейности за увеличаване на конкурентоспособността;
 - в) насърчаване на партньорствата и съвместните предприятия в частния сектор между ЕО и ИЮА с цел насърчаване на инвестициите, финансиране на рисков капитал за инвестиции на зелено и трансфер на технологии;

- г) оказване на подкрепа на усилията на държавите от ИЮА да привлекат финансиране, с поставяне на особен акцент върху частното финансиране на инфраструктурни инвестиции и на създаваща доходи инфраструктура от жизнена важност за частния сектор, включително МСП;
- д) подкрепа за развитието на регулаторен капацитет;
- е) подобряване на достъпа на предприятията от ИЮА до инструменти за финансиране на инвестициите в ЕС, като Европейската инвестиционна банка (ЕИБ);
- ж) установяване на финансови инструменти, които са адаптирани към МСП от региона на ИЮА;
- з) осигуряване на нарастваща наличност и използване на застраховането на риска като механизъм за намаляване на риска с цел засилване на инвестиционното доверие в държавите от ИЮА; и
- и) предлагане на гаранции и подпомагане с гаранционни фондове, покриващи рисковете за квалифицирано инвестиране.

Член 41

Промишлено развитие и конкурентоспособност

1. Страните по споразумението съзнават важността на сътрудничеството в областта на промишленото развитие и конкурентоспособността. Целите в тази сфера са следните:
 - а) улесняване на изграждането, развитието, реструктурирането и модернизирането на промишлеността на подписалите споразумението държави от ИЮА, едновременно с укрепване на нейната конкурентоспособност и вътрешноустойчив и балансиран растеж, като се отчитат защитата на околната среда, устойчивото развитие и разширяване на възможностите в сферата на икономиката; и
 - б) установяване на благоприятна среда за развитието на частните предприятия с цел стимулиране на растежа и диверсификацията на промишленото производство.

Области на сътрудничество

2. При спазване на разпоредбите в член 36, страните по споразумението се договарят да си сътрудничат, включително посредством улесняване на оказването на подкрепа, в следните области:
 - а) насърчаване на развитието на дейности в областите на преработката, маркетинга, разпространението и транспортирането на продукти;
 - б) трансфер на технологии, знания и научноизследователска и развойна дейност;

- в) оказване на подкрепа на финансовите институции на държавите от ИЮА и за развитието на капиталовия пазар с цел подобряване на достъпа на частния сектор както до краткосрочен, така и до дългосрочен капитал;
- г) изграждане на капацитет за публичния и частния сектор;
- д) насърчаване на партньорства, връзки и съвместни предприятия между икономически оператори от ЕО и ИЮА; и
- е) насърчаване и укрепване на иновациите, диверсификацията и развитието и качеството на продукта с добавяне на стойност.

Член 42

Микропредприятия и малки и средни предприятия

1. Страните по споразумението съзнават важността на сътрудничеството в областта на микропредприятията и малките и средните предприятия (ММСП). Целите в тази сфера са следните:
 - а) насърчаване на създаването на благоприятна среда за развитие на ММСП и за привличане на инвестиции в тях; и
 - б) подпомагане на ММСП да се адаптират към либерализацията на търговията.

Области на сътрудничество

2. При спазване на разпоредбите в член 36, страните по споразумението се договарят да си сътрудничат, включително посредством улесняване на оказването на подкрепа, в следните области:
 - а) изграждане на капацитет и институционална подкрепа;
 - б) развитие и трансфер на технологии, иновации, информационен обмен и мрежи и маркетинг;
 - в) разработване на бази от данни за ММСП;
 - г) достъп до финансиране;
 - д) насърчаване на партньорства, връзки и съвместни предприятия между икономически оператори от ЕО и ИЮА;
 - е) насърчаване на търговията и инвестициите;
 - ж) укрепване на веригите за създаване на стойност;
 - з) насърчаване на диверсификацията и добавянето на стойност.

Член 43

Минно дело и рудодобив

1. Страните по споразумението съзнават важността на сътрудничеството в областта на развитието и управлението на сектора на минното дело и рудодобива. Целите в тази сфера са следните:
 - а) установяване на благоприятна среда за привличане на инвестиции в сектора;
 - б) насърчаване на използването на технологиите с добавяне на стойност и на екологичните технологии в миннодобивните процеси; и
 - в) осигуряване на участието на местните общности.

Области на сътрудничество

2. При спазване на разпоредбите в член 36, страните по споразумението се договарят да си сътрудничат, включително посредством улесняване на оказването на подкрепа, в следните области:
 - а) изграждане на капацитет и оказване на институционална подкрепа за проучването, експлоатацията и маркетинга на руда;
 - б) обмен на информация;
 - в) насърчаване на партньорства, връзки и съвместни предприятия между икономически оператори от ЕО и ИЮА;
 - г) подобряване на стандартите в областта на здравеопазването и безопасността в миннодобивната промишленост;
 - д) трансфер на технологии, знания, иновации и научноизследователска и развойна дейност; и
 - е) полагане на усилия за решаване на проблема с уязвимостта поради зависимост от износа на руда.

Член 44

Развитие на туризма

1. Страните по споразумението съзнават важността на сътрудничеството в областта на развитието на туризма. Целите в тази сфера са следните:
 - а) развитие и укрепване на конкурентоспособна туристическа промишленост, способстваща за икономическия растеж, увеличаването на правата на гражданите, заетостта и международния обмен;
 - б) укрепване на връзките между туризма и други сектори на икономиката; и
 - в) опазване, защита и популяризиране на природните, историческите и културните туристически забележителности, като се зачитат интегритета и интересите на местните общности, особено в селските райони.

Области на сътрудничество

2. При спазване на разпоредбите в член 36 страните по споразумението се договарят да си сътрудничат, включително и посредством улесняване на оказването на подкрепа, в следните области:
 - а) установяване на стратегически съюзи, включващи публичните и частите интереси, както и тези на местните общности, за да се гарантира устойчивото развитие на туризма;
 - б) насърчаване на партньорствата, обмена на ноу-хау и съвместните действия в области като развитието на продукти, пазари и екотуризма;
 - в) изграждане на капацитет по отношение на човешките ресурси, подобряване на стандартите за услуги и институционалните структури; и
 - г) регионално сътрудничество и насърчаване на туризма.

ДЯЛ III ИНФРАСТРУКТУРА

Член 45

Обхват и цели

1. Страните по споразумението съзнават важността на сътрудничеството в областта на развитието и управлението на инфраструктурата като средство за преодоляване на ограниченията по отношение на предлагането и укрепване на регионалната интеграция.
2. При оказването на подкрепа и сътрудничество от страна на Общността по отношение на развитието на инфраструктурата се отчитат областите на развитие с приоритетно значение, както са посочени в съответните национални и регионални програми за развитие на държавите от ИЮА.
3. Сътрудничеството по отношение на инфраструктурата ще обхваща развитието на физическата инфраструктура, а именно транспорта, енергетиката, информационните технологии и комуникациите.

Член 46

Транспорт

1. Страните по споразумението съзнават важността на сътрудничеството в областта на развитието и управлението на транспорта. Целите в тази сфера са следните:
 - а) разработване, реструктуриране, възстановяване, усъвършенстване и модернизиране на транспортната система на региона на ИЮА по устойчив начин;

- б) подобряване на придвижването на хора и пренасянето на стоки и предоставяне на по-добър достъп до пазари посредством сухоземен, въздушен, морски, речен и железопътен транспорт.

Области на сътрудничество

2. При спазване на разпоредбите в член 36, страните по споразумението се договарят да си сътрудничат, включително посредством улесняване на оказването на подкрепа, в следните области:
 - а) подобряване на управлението на транспортните системи;
 - б) подобряване на състоянието и развитие на инфраструктурата на всички нива, включително развитието на инфраструктурни мрежи за комбиниран транспорт;
 - в) изграждане на капацитет по отношение на човешките ресурси, подобряване на стандартите за услуги и институционални структури;
 - г) развитие и трансфер на технологии, иновации, обмен на информация, мрежи и маркетинг;
 - д) насърчаване на партньорства, връзки и съвместни предприятия между икономически оператори от ЕО и ИЮА;
 - е) подобряване на безопасността и надеждността на транспортния сектор, включително управлението на опасни стоки и спешни действия при аварии; и
 - ж) оказване на подкрепа за разработването на регионални политики в областта на транспорта.

Член 47

Енергетика

1. Страните по споразумението създават важността на сътрудничеството в сектора на енергетиката като средство за подобряване на конкурентоспособността на икономиките на държавите от ИЮА на регионално и регионално ниво. Целите в тази сфера са следните:
 - а) подобряване на достъпа на държавите от ИЮА до съвременни, ефективни, надеждни, разнородни, устойчиви и възобновими източници на чиста енергия на конкурентни цени;
 - б) увеличаване на капацитета по отношение на производството, разпределението и управлението на енергията на национално и регионално ниво; и
 - в) насърчаване на регионалното сътрудничество в областта на енергетиката.

Области на сътрудничество

2. При спазване на разпоредбите в член 36, страните по споразумението се договарят да си сътрудничат, включително посредством улесняване на оказването на подкрепа, в следните области:
- а) увеличаване на капацитета по отношение на производството и разпределението на енергия от съществуващи източници, и по-специално вода, нефт и биомаса;
 - б) разширяване и диверсифициране на комбинацията от енергоносители, за да включва други потенциални източници на енергия, които са социално и екологично приемливи и намаляват зависимостта от нефт;
 - в) оказване на подкрепа за развитието на енергийната инфраструктура, включително в селските райони;
 - г) оказване на подкрепа за разработването на подходящи реформи в областта на регулирането и политиката в сектора на енергетиката, включително комерсиализация и приватизация;
 - д) насърчаване на свързаността и сътрудничеството на регионално ниво при производството и разпределението на енергия;
 - е) изграждане на капацитет по отношение на човешките ресурси, подобряване на управлението, стандартите за услуги и институционалните структури;
 - ж) оказване на подкрепа за установяване на благоприятна среда за привличане на инвестиции в сектора;
 - з) разработване и трансфер на технологии, научноизследователска и развойна дейност (R&D), иновации, информационен обмен, разработване на бази данни и мрежи;
 - и) насърчаване на партньорства, връзки и съвместни предприятия между икономически оператори от ЕО и ИЮОА.

Член 48

Информационни и комуникационни технологии (ИКТ)

1. Страните по споразумението съзнават важността на сътрудничеството в областта на ИКТ като сектор в съвременното общество с ключово значение за подобряване на конкурентоспособността и насърчаване на иновациите, както и за безпроблемния преход към информационното общество. Целта в тази област е развитието на ИКТ сектора и увеличаване на приноса му към други социално-икономически сектори.

Области на сътрудничество

2. При спазване на разпоредбите в член 36, страните по споразумението се договарят да си сътрудничат, включително посредством улесняване на оказването на подкрепа, в следните области:
- а) увеличаване на свързаността на национално, регионално и глобално ниво;

- б) разпространяване на нови информационни и комуникационни технологии;
- в) оказване на подкрепа за разработването на правни и регулаторни рамки по отношение на ИКТ;
- г) развитие, трансфер и приложения на технологии, научноизследователска и развойна дейност, иновации, информационен обмен и мрежи и маркетинг;
- д) изграждане на капацитет по отношение на човешките ресурси, подобряване на стандартите за услуги и институционални структури;
- е) насърчаване и улесняване на партньорства, връзки и съвместни предприятия между икономически оператори от ЕО и ИЮА;
- ж) насърчаване и оказване на подкрепа за разработването на пазарни ниши за услуги, основаващи се на ИКТ.

ДЯЛ IV ПРИРОДНИ РЕСУРСИ И ОКОЛНА СРЕДА

Член 49

Обхват и цели

1. Страните по споразумението съзнават важността на сътрудничеството в областта на устойчивото управление на природните ресурси и околната среда. При сътрудничеството в тази област се отчитат разнородните и трансграничните нужди на държавите от ИЮА.
2. Сътрудничеството в областта на природните ресурси и околната среда ще обхваща природните дадености, включително водните ресурси, и околната среда, включително биоразнообразието, както и подобряване на връзките между търговията и околната среда. То ще обхваща също оказването на подкрепа за прилагането на международни споразумения, спогодби и договори в областта на околната среда.

Член 50

Водни ресурси

1. Страните по споразумението съзнават важността на сътрудничеството в областта на развитието на водните ресурси (включително напояването, водната енергия и водоснабдяването) за подобряване на благосъстоянието на населението. Целите в тази сфера са следните:
 - а) устойчивото развитие и управление на водните ресурси в региона;
 - б) регионалното сътрудничество за устойчиво оползотворяване на трансграничните водни ресурси.

Области на сътрудничество

2. При спазване на разпоредбите в член 36, страните по споразумението се договарят да си сътрудничат, включително посредством улесняване на оказването на подкрепа, в следните области:
- а) развитие на инфраструктура от водни ресурси в региона;
 - б) оказване на подкрепа за разработването на правни и регулаторни рамки;
 - в) насърчаване на интегрираното управление на водните ресурси;
 - г) изграждане на капацитет по отношение на човешките ресурси, подобряване на стандартите за услуги, управлението на водните ресурси и институционалните структури;
 - д) насърчаване и улесняване на партньорства, връзки, регионални партньорства и съвместни предприятия за водни ресурси между икономически оператори от ЕО и ИЮА;
 - е) развитие, трансфер и приложения на технологии, научноизследователска и развойна дейност, иновации, информационен обмен и мрежи;
 - ж) контрол на замърсяването на водите, пречистване и опазване, третиране на отпадъчни води и канализация; и
 - з) насърчаване на устойчиви схеми за напояване.

Член 51

Околна среда

1. Страните по споразумението съзнават важността на сътрудничеството в областта на защитата и устойчивото управление на околната среда и прилагането на свързани с търговията политики в областта на околната среда. Целите в тази сфера са следните:
- а) защита, възстановяване и опазване на околната среда и биоразнообразието: флора, фауна и микробни генетични ресурси, включително техните екосистеми;
 - б) развитието на нови промишлени сектори в ИЮА, свързани с околната среда; и
 - в) намаляване на влошаването на качеството на околната среда, включително по отношение на чистия въздух и опустиняването.

Области на сътрудничество

2. При спазване на разпоредбите в член 36, страните по споразумението се договарят да си сътрудничат, включително посредством улесняване на оказването на подкрепа, в следните области:
- а) оказването на подкрепа за прилагането на международни споразумения, спогодби и договори в областта на околната среда;

- б) укрепване и насърчаване на системите за устойчиво управление на околната среда;
- в) устойчиво оползотворяване на биоразнообразието, ресурсите на горското стопанство и дивите природни ресурси;
- г) подсилване на институционалните и правните рамки и капацитета за разработване, въвеждане, прилагане и налагане спазването на закони и подзаконни нормативни актове, стандарти и политики в областта на околната среда;
- д) изграждане на капацитет по отношение на човешките ресурси и институционалните структури за спазване на изискванията относно околната среда и биоразнообразието;
- е) насърчаване и улесняване на партньорства, връзки и съвместни предприятия между икономически оператори от ЕО и ИЮА;
- ж) смекчаване на последиците от природни бедствия, предотвратяване на екологични катастрофи и загубата на биоразнообразие;
- з) развитие и адаптиране, трансфер и приложения на технологии, научноизследователска и развойна дейност и иновации;
- и) защита и управление на крайбрежните и морските ресурси, както и на местните и дивите местни биологични ресурси;
- й) оказване на подкрепа за развитието на алтернативни дейности и средства за препитание, които не вредят на околната среда;
- к) оказване на подкрепа за производството и улесняване на търговията със стоки и услуги, за които екомаркировката е от значение;
- л) обмяна на информация и създаване на мрежи за продукти и свързаните с тях изисквания по отношение на производствения процес, транспорта, маркетинга и маркировката;
- м) оказване на подкрепа за развитие на инфраструктурни обекти за продукти, които не вредят на околната среда;
- н) включване на местните общности в управлението на биоразнообразието, ресурсите на горското стопанство и дивите природни ресурси;
- о) управление на отпадъците и изхвърляне на промишлени и токсични отпадъци; и
- п) устойчиво управление на горите и подобни механизми.

Член 52

Доброволни финансови договорености

1. ЕО като страна по споразумението предоставя на ИЮА финансова подкрепа за подпомагане прилагането на програмите и проектите, които трябва да бъдат разработени съгласно областите на сътрудничество, посочени в настоящото споразумение и съответните глави, както и съгласно подробния протокол за развитие.
2. Страните по споразумението се договарят да установят подходящи съвместни институционални договорености за ефективен мониторинг на прилагането на сътрудничеството в областта на развитието по настоящото споразумение. Тези споразумения включват създаването на съвместен комитет за развитие.
3. Страните по споразумението се договарят институционалните договорености да останат гъвкави, за да се приспособяват към променящите се национални и регионални нужди.

ГЛАВА V ОБЛАСТИ НА БЪДЕЩИ ПРЕГОВОРИ

Член 53

Клауза за последващо решение

Основавайки се на Споразумението от Котону и отчитайки постигнатия напредък в преговорите за всеобхватно СИП, страните по споразумението се договарят да продължат преговорите в съгласие с член 3 с оглед на постигането на пълно и всеобхватно СИП, обхващащо следните области:

- а) митници и улесняване на търговията;
- б) нерешени въпроси, свързани с търговията и достъпа до пазара, включително правилата за произход и други свързани въпроси, както и мерки за защита на търговията, включително по отношение на най-отдалечените региони;
- в) технически пречки пред търговията и санитарни и фитосанитарни мерки;
- г) търговия с услуги;
- д) въпроси, свързани с търговията, а именно:
 - і) политика в областта на конкуренцията;
 - іі) инвестиции и развитие на частния сектор;
 - ііі) търговия, околна среда и устойчиво развитие;
 - іv) права на интелектуална собственост;
 - v) прозрачност на обществените поръчки;
- е) селско стопанство;
- ж) текущи и капиталови плащания;
- з) въпроси, свързани с развитието;
- и) сътрудничество и диалог за добро управление в областта на данъците и правосъдието;
- й) подробен механизъм за уреждане на спорове, институционални договорености; и
- к) всяка друга област, за която страните по споразумението сметнат, че е необходимо, включително консултации съгласно член 12 от Споразумението от Котону.

ГЛАВА VI

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ, ИНСТИТУЦИОНАЛНИ, ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ДЯЛ I

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

Член 54

Консултации

1. Страните по споразумението полагат усилия за разрешаване на всеки един спор относно тълкуването и прилагането на настоящото споразумение, като започват добросъвестни консултации с цел постигане на решение при взаимно съгласие.
2. Страна по споразумението, която желае да започне консултации, изпраща на другата страна по споразумението писмено искане, в което се посочват спорната мярка и разпоредбите от настоящото споразумение, с които смята, че мярката не е съобразена.
3. Консултациите започват в рамките на 40 дни от датата на подаване на искането. Консултациите се считат за приключени след изтичане на 60 дни от датата на подаване на искането, освен ако двете страни по споразумението не се договорят да ги продължат. Консултациите остават поверителни.
4. Консултациите по спешни въпроси, включително тези, които са свързани с малотрайни или сезонни стоки, се провеждат в рамките на 15 дни от датата на подаване на искането, и се считат за приключени след изтичане на 30 дни от датата на подаване на искането.

Член 55

Уреждане на спорове

1. В случай че с консултациите не бъде постигнато уреждане на спора в рамките на 60-те или съответно 30-те дни, посочените в член 54, всяка от страните по споразумението може да поиска уреждане на спора чрез арбитраж. За тази цел всяка страна по споразумението определя арбитър в рамките на тридесет дни от искането за арбитраж, като уведомява другата страна по споразумението и Комитета по СИП. В искането за арбитраж се посочват спорната мярка и разпоредбите от споразумението, с които страната по споразумението, отправила искането, смята, че мярката не е съобразена. Ако това не бъде направено, всяка страна по споразумението може да поиска от генералния секретар на Постоянния арбитражен съд да определи втория арбитър.

2. На свой ред двамата арбитри определят трети арбитър в рамките на 30 дни. Ако това не бъде направено, всяка страна по споразумението може да поиска от генералния секретар на Постоянния арбитражен съд да определи третия арбитър.
3. Освен ако арбитрите не решат друго, се прилага процедурата, определена в незадължителния правилник за арбитраж на Постоянния арбитражен съд за международни организации и държави. Арбитрите вземат решение с мнозинство на гласовете в рамките на 90 дни, а при спешни въпроси следва да се стремят да вземат решение в рамките на 60 дни.
4. Всяка страна по спора е задължена да осъществи мерките, които са необходими за изпълнение на решението на арбитрите.
5. Независимо от параграф 1, в случай на спор във връзка с финансовото сътрудничество за развитие се прилага процедурата, установена в член 98 от Споразумението от Котону, както е предвидено в посоченото споразумение.

ДЯЛ II ОБЩИ ИЗКЛЮЧЕНИЯ

Член 56

Клауза за общи изключения

При условие че се спазва изискването подобни мерки да не се прилагат по начин, който би представлявал средство за произволна или неоправдана дискриминация между страните по споразумението, когато в тях съществуват сходни условия, или средство за прикрито ограничаване на международната търговия, никоя от разпоредбите в настоящото споразумение не се тълкува по начин, който възпрепятства приемането или прилагането от ЕО като страна по споразумението, държавите от ИЮА или подписала споразумението държава от ИЮА на мерки, които:

- a) са необходими за защита на обществения морал или за поддържане на обществения ред и обществената сигурност;
- б) са необходими за защита на живота или здравето на хората, животните или растенията;
- в) са необходими за осигуряване на съответствието със законови или подзаконови нормативни актове, които не са несъвместими с разпоредбите в настоящото споразумение, включително и такива, които се отнасят до:
 - i) предотвратяването на заблуждаващи и измамни практики или до справянето с последиците от неизпълнение на договори;
 - ii) защитата на личния живот на лицата във връзка с обработката и разпространението на лични данни и до опазването на поверителността на личните досиета и сметки;
 - iii) безопасността;

- iv) митническото правоприлагане; или
- v) защитата на правата на интелектуална собственост;
- г) се отнасят до вноса или износа на злато или сребро;
- д) са необходими за опазването на национални богатства с художествена, историческа или археологическа стойност;
- е) се отнасят до опазването на невъзобновяеми природни ресурси, ако подобни мерки се прилагат заедно с ограничения по отношение на местното производство или потребление на стоки, местното предлагане или потребление на услуги и по отношение на местните инвеститори;
- ж) се отнасят до продукти от труд, полаган в места за лишаване от свобода; или
- з) са от основно значение за придобиването или търговското разпространение на продукти, по отношение на които съществува недостиг като цяло или на местно равнище, при условие че такива мерки са в съответствие с принципа, че всички страни имат право да получат справедлив дял от международните доставки на такива продукти и че мерки, които не са в съответствие с другите разпоредби на настоящото споразумение, се прекратяват веднага щом отпаднат условията, довели до тяхното прилагане.

Член 57

Изключения в интерес на сигурността

1. Някоя от разпоредбите в настоящото споразумение не се тълкува така, че:
 - а) да се изисква от ЕО като страна по споразумението или от подписала споразумението държава от ИЮА да предостави информация, разкриването на която е считано от нея като противоречащо на нейни основни интереси в областта на сигурността;
 - б) да възпрепятства ЕО като страна по споразумението или подписала споразумението държава от ИЮА да предприеме каквото и да е действие, което тя смята за необходимо за защита на нейни основни интереси в областта на сигурността и което е:
 - i) свързано с дялящи се материали или с материали за ядрен синтез, или с материали, от които те се получават;
 - ii) свързано с икономически дейности, предприети с пряката или косвена цел за извършване на доставки или снабдяване на военен обект;
 - iii) свързано с производството или търговията с оръжие, муниции и военни материали;
 - iv) свързано с обществени поръчки, които са абсолютно необходими за националната сигурност или за целите на националната отбрана; или

- v) предприето по време на война или друга спешна ситуация в международните отношения;
 - в) да възпрепятства ЕО като страна по споразумението или подписала споразумението държава от ИЮА да предприеме каквото и да е действие по изпълнение на поети от нея задължения по поддържане на международния мир и сигурност.
2. Страните по споразумението се информират взаимно във възможно най-пълна степен за мерките, предприети по силата на параграф 1, букви б) и в), както и за тяхното прекратяване.

Член 58

Данъчна политика

1. Никоя от разпоредбите в настоящото споразумение или в което и да било споразумение, прието по силата на настоящото, не се тълкува така, че да възпрепятства ЕО като страна по споразумението или подписала споразумението държава от ИЮА при прилагането на съответните разпоредби на данъчното им законодателство да правят разграничение между данъкоплатци, които не се намират в еднаква ситуация, особено по отношение на мястото им на пребиваване или по отношение на мястото, в което е инвестиран капиталът им.
2. Никоя от разпоредбите в настоящото споразумение или в което и да било споразумение, прието по силата на настоящото, не се тълкува като възпрепятстваща приемането или прилагането на каквато и да било мярка, целяща да предотврати избягването на данъчно облагане или укриването на данъци, в съответствие с данъчните разпоредби на спогодбите за избягване на двойното данъчно облагане или с други данъчни споразумения или с местното данъчно законодателство.
3. Никоя от разпоредбите в настоящото споразумение не засяга правата и задълженията на ЕО като страна по споразумението или на подписала споразумението държава от ИЮА, предвидени в която и да било данъчна спогодба. В случай на несъответствие между настоящото споразумение и такава спогодба, последната има превес в рамките на несъответствието.

ДЯЛ III ИНСТИТУЦИОНАЛНИ, ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 59

Обвързаност между настоящото споразумение и всеобхватното СИП

В случай на несъответствие между всеобхватното СИП и настоящото временно споразумение, всеобхватното СИП има превес в рамките на несъответствието.

Член 60

Най-отдалечени региони на Европейската общност

1. Като се има предвид географската близост на най-отдалечените региони на Европейската общност с държавите от ИЮА и с цел заздравяване на икономическите и социалните връзки между тези региони и държавите от ИЮА, страните по споразумението полагат усилия за улесняване на сътрудничеството във всички области, обхванати от настоящото споразумение, както и за надграждане и подобряване на съществуващата търговия със стоки и услуги, насърчаване на инвестициите и способстване за транспортните и комуникационните връзки между най-отдалечените региони и държавите от ИЮА.
2. Постигането на заявените в параграф 1 цели се осъществява, когато е възможно, и чрез насърчаване на съвместното участие на държавите от ИЮА и най-отдалечените региони в рамкови и специфични програми на ЕО в обхванатите от настоящото споразумение области.
3. ЕО като страна по споразумението се стреми да осигурява координацията между различните финансови инструменти на политиките на ЕО за сближаване и развитие с цел насърчаване на сътрудничеството между държавите от ИЮА и най-отдалечените региони на Европейската общност в обхванатите от настоящото споразумение области.
4. Някои от разпоредбите в настоящото споразумение не възпрепятства ЕО като страна по споразумението да прилага съществуващи мерки, целящи да отговорят на структурната социална и икономическа ситуация на най-отдалечените райони съгласно член 299, параграф 2 от Договора за създаване на Европейската общност.

Член 61

Дефиниране на страните по споразумението и изпълнение на задълженията

1. Договарящи се страни по настоящото споразумение са Съюзът на Коморските острови, Република Мадагаскар, Република Мавриций, Република Сейшели, Република Замбия и Република Зимбабве, наричани по-долу „държавите от ИЮА“, от една страна, и ЕО или нейните държави-членки, или ЕО и нейните държави-членки в съответните области на тяхната компетентност, произтичаща от Договора за създаване на Европейската общност, наричани по-долу „ЕО като страна по споразумението“, от друга страна, за които настоящото споразумение е влязло в сила или се прилага временно.
2. Освен ако изрично не е предвидено друго, за целите на настоящото споразумение държавите от ИЮА се споразумяват да действат колективно. Когато се предвижда или изисква индивидуално действие с цел упражняване на права или спазване на задължения по силата на настоящото споразумение, се използва позоваване на „подписала споразумението държава от ИЮА“.
3. Страните по споразумението или подписалите(-ата) споразумението държави(-а) от ИЮА, в зависимост от случая, приемат всякакви необходими общи или специфични мерки с цел изпълнение на задълженията си по настоящото споразумение, и гарантират, че те съответстват на целите, установени в настоящото споразумение.
4. Подписала споразумението държава от ИЮА, която не разполага с правата и не подлежи на задълженията, определени в глава II, ще се ползва, въпреки това, с

правата и ще подлежи на задълженията, произтичащи от други глави от настоящото споразумение.

Член 62

Влизане в сила, денонсиране и срок на действие

1. Настоящото споразумение се подписва, ратифицира или одобрява в съответствие с конституционните или вътрешните правила и процедури, приложими за съответните страни по споразумението.
2. Настоящото споразумение влиза в сила на първия ден от първия месец след депозирането на последния инструмент за ратификация, приемане или одобряване.
3. Нотификациите за ратификация, приемане или одобряване се изпращат на генералния секретар на Съвета на Европейския съюз и на генералния секретар на Общия пазар на Източна и Южна Африка, които ще бъдат депозитари по настоящото споразумение.
4. До влизането в сила на настоящото споразумение ЕО като страна по споразумението и подписалите споразумението държави от ИЮА се договарят да прилагат разпоредбите в настоящото споразумение, които са от тяхната съответна компетентност („временно прилагане“). Това може да се осъществи чрез временно прилагане, когато това е възможно, или чрез ратифициране на настоящото споразумение.
5. Временното прилагане се нотифицира пред депозитарите. Настоящото споразумение се прилага временно 10 дни след получаване на последната нотификация за временно прилагане от ЕО или за ратификация или временно прилагане от всички подписали споразумението държави от ИЮА, изброени в приложение II.
6. Независимо от разпоредбите в параграфи 2 и 4 ЕО като страна по споразумението и подписалите споразумението държави от ИЮА могат да предприемат едностранни стъпки за прилагането на споразумението, в рамките на възможното, преди началото на временното прилагане.
7. ЕО като страна по споразумението или подписала(-и) споразумението държава(-и) от ИЮА може да изпрати на другата страна по споразумението писмено уведомление за намерението си да денонсира настоящото споразумение.
8. Денонсирането поражда действие един месец след нотифицирането на другата страна по споразумението.
9. Настоящото споразумение остава в сила до влизането в сила на всеобхватното СИП.

Член 63

Териториално прилагане

Настоящото споразумение се прилага, от една страна, по отношение на териториите, на които се прилага Договорът за създаване на Европейската общност, и при условията, установени в посочения договор, и, от друга страна, по отношение на териториите на

подписалите споразумението държави от ИЮА. Позоваванията на „територия“ в настоящото споразумение се разбират в този смисъл.

Член 64

Комитет по СИП

1. С настоящото се създава Комитет по СИП.
2. Комитетът по СИП отговаря за административното управление на всички аспекти в рамките на настоящото споразумение, включително сътрудничеството за развитие, както е предвидено съгласно член 36, и за изпълнението на всяка от посочените в настоящото споразумение задачи.
3. Комитетът по СИП се състои от представители на страните по споразумението. Всяка от страните по споразумението определя организацията на своето представителство.
4. Комитетът по СИП приема свой процедурен правилник в рамките на три месеца от влизането в сила на временното споразумение.

Член 65

Обвързаност с други споразумения

1. Някоя от разпоредбите в настоящото споразумение не засяга прилагането на мерките, сметнати за необходими съгласно член 11, буква б) и членове 96 и 97 от Споразумението от Котону, и в съответствие с процедурите, определени в посочените членове.
2. С изключение на разпоредбите относно сътрудничеството за развитие, съдържащи се в Споразумението от Котону, в случай на каквото и да е несъответствие между разпоредбите в част 3, дял II от него и разпоредбите в настоящото споразумение, превес имат разпоредбите в настоящото споразумение.
3. Страните по споразумението отчитат факта, че някои подписали споразумението държави от ИЮА не са членове на СТО. В съответствие с това позовавания в настоящото споразумение на споразумения в рамките на СТО (включително предвидените в последните дефиниции) и органи или комитети на СТО не се тълкуват като налагащи на подписала споразумението държава от ИЮА, която не е членка на СТО, каквито и да било задължения, произтичащи от такива споразумения или решения на органи или комитети в рамките на СТО и надхвърлящи задълженията, изрично поети от съответната подписала споразумението държава от ИЮА съгласно настоящото споразумение. Поради това в случай на несъответствие между разпоредбите в споразуменията в рамките на СТО или решенията на органите или комитетите на СТО, от една страна, и разпоредбите в настоящото споразумение, от друга, последните винаги имат превес по отношение на подписалите споразумението държави от ИЮА, които не са страни по договора за СТО.
4. Страните по споразумението се договарят, че никоя от разпоредбите в настоящото споразумение не изисква от тях или от подписалите споразумението държави от

ИЮА да действат по начин, който не съответства на задълженията им в рамките на СТО.

Член 66

Присъединяване

1. Всяка от следните държавите от ИЮА, а именно Република Джибути, Държавата Еритрея, Федерална демократична република Етиопия, Република Малави и Република Судан, може да се присъедини към споразумението със съгласието на страните по споразумението. Настоящото споразумение влиза в сила по отношение на присъединяващата се държава в съответствие с приложимите правни процедури на ЕО като страна по споразумението, на държавите от ИЮА и на присъединяващата се държава. ЕО се стреми да започне да прилага настоящото споразумение спрямо присъединяващата се държава възможно най-рано.
2. Всяка молба за присъединяване към настоящото споразумение, отправена от държава в региона на ИЮА, която не е включена в параграф 1, се представя за разглеждане пред Комитета по СИП.
3. Комитетът по СИП може да определя условията и специфичните договорености относно присъединяването на държавата, посочена в параграф 2.
4. Настоящото споразумение влиза в сила по отношение на присъединяваща се държава на датата на депозиране на акта за нейното присъединяване.

Член 67

Присъединяване на нови държави-членки към Европейския съюз

1. Комитетът по СИП се уведомява за всяка молба, отправена от трета държава, да стане член на ЕС. По време на преговорите между ЕС и държавата кандидатка ЕО като страна по споразумението предоставя на държавите от ИЮА всяка информация от значение, като те от своя страна изразяват съображенията си пред ЕО като страна по споразумението, така че последната да е в състояние да ги вземе изцяло предвид. ЕО като страна по споразумението нотифицира държавите от ИЮА за всяко присъединяване на нови членове към ЕС.
2. Всяка нова държава-членка на ЕС се присъединява към настоящото споразумение, считано от датата на присъединяването си към ЕС, чрез нарочна клауза в акта за присъединяване. Ако в акта за присъединяване към ЕС не се предвижда такова автоматично присъединяване към настоящото споразумение, съответната държава-членка на ЕС се присъединява чрез депозиране на акт за присъединяване пред двамата депозитари, които уреждат изпращането на заверени копия на държавите от ИЮА.
3. Страните по споразумението разглеждат въздействието на присъединяването на нови държави-членки на ЕС върху настоящото споразумение. Комитетът по СИП може да се произнесе по предприемането на евентуално необходимите преходни мерки или мерки за изменение.

Член 68

Изменения

1. Всички изменения на настоящото споразумение се приемат от Комитета по СИП и влизат в сила, когато бъдат ратифицирани.
2. Комитетът по СИП приема всякакви преходни мерки, които могат да се окажат необходими, по отношение на изменените разпоредби до влизането им в сила.

Член 69

Автентични текстове

Настоящото споразумение е съставено в два екземпляра на английски, български, гръцки, датски, естонски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, чешки и шведски език, като текстовете на всеки от тези езици са еднакво автентични.

Член 70

Приложения

Приложенията и протоколите към настоящото споразумение представляват неразделна част от него и могат да бъдат преразглеждани или изменени от Комитета по СИП.

- Приложение I Мита върху продуктите с произход от държавите от ИЮА, внасяни в ЕС
- Приложение II Списък на държавите от ИЮА, поемащи задължения съгласно глава II, и мита върху продукти с произход от държавите от ЕС, внасяни в подписаните споразуменията държави от ИЮА
- Приложение III Изключения за държавите от ИЮА относно митата, данъците върху износа и националното третиране по отношение на вътрешното облагане и съответната нормативна уредба
- Приложение IV Протокол за развитие
- Протокол I Правила за произход
- Протокол II Взаимно административно подпомагане по митнически въпроси

ПРИЛОЖЕНИЕ I
МИТА ВЪРХУ ПРОДУКТИТЕ С ПРОИЗХОД ОТ ДЪРЖАВИТЕ ОТ ИЮА

1. Без да се засягат параграфи 2, 4, 5, 6 и 7, при влизането в сила на настоящото споразумение се премахват напълно митата на ЕО като страна по споразумението (наричани по-долу „мита на ЕО“) за всички продукти от глави 1—97 от Хармонизираната система, с изключение на продуктите от глава 93 от нея, които са с произход от държава от ИЮА. По отношение на продуктите от глава 93 ЕО като страна по споразумението продължава да налага митата за най-облагодетелствана нация (НОН). С информативна цел графикът на ЕО за митата, прилагани по отношение на продукти с произход от държава от ИЮА, фигурира като допълнение към настоящото приложение.
2. Митата на ЕО за продуктите от тарифна позиция 1006 с произход от държавите от ИЮА се премахват от 1 януари 2010 г., с изключение на митата на ЕО за продуктите от подпозиция 1006 10 10, които се премахват с влизането в сила на настоящото споразумение.
3. ЕО като страна по споразумението и подписалите споразумението държави от ИЮА се договарят разпоредбите в протокол 3 от Споразумението от Котону (наричан по-долу „Протокол за захарта“) да продължат да се прилагат до 30 септември 2009 г., като след това Протоколът за захарта престава да бъде в сила между тях. За целите на член 4, параграф 1 от Протокола за захарта срокът за доставка за периода 2008/2009 г. ще започне на 1 юли 2008 г. и ще приключи на 30 септември 2009 г. Гарантираната цена за периода от 1 юли до 30 септември 2009 г. ще се определи, след като се проведат преговорите, предвидени в член 5, параграф 4.
4. Митата на ЕО за продукти от тарифна позиция 1701 с произход от държава от ИЮА се премахват от 1 октомври 2009 г. До пълното премахване на митата на ЕО и освен отпускането на тарифните квоти с нулева ставка на митото, определени в Протокола за захарта, за пазарна година³ 2008/2009 се открива тарифна квота с нулева ставка на митото в размер от 75 000 тона в еквивалент на бяла захар за продукти от тарифна позиция 1701 с произход от държавите от ИЮА. За продуктите, които ще се внасят по посочената допълнителна тарифна квота, няма да се издава лицензия за внос, освен в случай че вносителят се ангажира да закупи тези продукти на цена, която е най-малко равна на гарантираните цени, фиксирани за захарта, внасяна в ЕО като страна по споразумението съгласно Протокола за захарта.
5.
 - а) В рамките на периода от 1 октомври 2009 г. до 30 септември 2015 г. ЕО като страна по споразумението може да налага прилаганото мито за най-облагодетелствана нация по отношение на продуктите с произход от държавите от ИЮА от тарифна позиция 1701 [захар], внасяни в повече спрямо посочените по-долу нива, изразени в еквивалент на бяла захар, за които се смята, че предизвикват смущение на пазара на захар в ЕО като страна по споразумението:

³ За целите на параграфи 4, 5, 6 и 7 „пазарна година“ означава периода от 1 октомври до 30 септември.

- i) 3,5 милиона тона на пазарна година от такива продукти с произход от държавите — членки на групата държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (държави от АКТБ), подписали Споразумението от Котону, и
 - ii) 1,38 милиона тона за пазарна година 2009/2010 от такива продукти с произход от държавите от АКТБ, които според ООН не се числят към най-слабо развитите страни. Размерът от 1,38 милиона тона ще достигне 1,45 милиона тона през пазарна година 2010/2011 и 1,6 милиона тона през следващите четири пазарни години.
- б) По отношение на вноса на продукти от тарифна позиция 1701 с произход от някоя от държавите от ИЮА, която според ООН се числи към най-слабо развитите страни, не се прилагат разпоредбите в параграф 5, буква а). Към него обаче продължават да се прилагат разпоредбите в член 21 (защитна клауза)⁴.
 - в) Налагането на митото, прилагано за най-облагодетелствана нация, приключва в края на пазарната година, по време на която е било въведено.
 - г) Всяка мярка, предприета съгласно настоящия параграф, се съобщава незабавно на Комитета по СИП и е предмет на периодични консултации в рамките на посочения орган.
6. С оглед прилагането на разпоредбите в член 21 (защитна клауза), от 1 октомври 2015 г. може да се счита, че на пазарите на продукти от тарифна позиция 1701 са възникнали смущения, когато пазарната цена на бялата захар в Европейската общност падне за два последователни месеца под 80 процента от преобладаващата пазарна цена на бялата захар в Европейската общност по време на предходната пазарна година.
7. От 1 януари 2008 г. до 30 септември 2015 г. продуктите от тарифни позиции 1704 90 99, 1806 10 30, 1806 10 90, 2106 90 59 и 2106 90 98 се подлагат на специален механизъм за надзор, за да се гарантира, че няма заобикаляне на договореностите, предвидени в параграфи 4 и 5. Ако се получи кумулативно увеличение на обема на вноса на такива продукти с произход от държавите от ИЮА от над 20 процента за период от 12 последователни месеца в сравнение със средния размер на годишния внос в рамките на трите предходни периода от 12 месеца, ЕО като страна по споразумението анализира търговските тенденции, икономическата обосновка и съдържанието на захар в този внос и, в случай че според нея този внос се използва за заобикаляне на договореностите, предвидени в параграфи 4 и 5, може да преустанови преференциалното третиране и да въведе специалното мито за НОН, прилагано към вноса съгласно Общата митническа тарифа на Европейската общност за продуктите от тарифни позиции 1704 90 99, 1806 10 30, 1806 10 90, 2106 90 59 и 2106 90 98 с произход от държавите от ИЮА. Параграф 5, букви б), в) и г) се прилагат *mutatis mutandis* към действията по настоящия параграф.
8. По отношение на продуктите от тарифна позиция 1701 между 1 октомври 2009 г. и 30 септември 2012 г. не се издават лицензии за преференциален внос, освен в случай

⁴ За тази цел и чрез дерогация от член 21 е възможно отделна държава, която според ООН се числи към най-слабо развитите страни, да подлежи на защитни мерки.

че вносителят се ангажира да закупи такива продукти на цена, която е не по-ниска от 90 процента от референтната цена, определена от ЕО като страна по споразумението за съответната пазарна година. Страните по споразумението отбелязват факта, че по времето на парафиране на споразумението референтната цена е посочена в Регламент (ЕО) № 318/2006.

9. Параграфи 1, 3 и 4 не се прилагат за продукти от тарифна позиция 1701 с произход от държавите от ИЮА, които са допуснати за свободно обращение във френските отвъдморски департаменти. Настоящата разпоредба се прилага за период от 10 години. Посоченият период се удължава с допълнителен период от 10 години, освен ако страните по споразумението не се споразумеят за друго.

ПРИЛОЖЕНИЕ II
СПИСЪК НА ДЪРЖАВИТЕ ОТ ИЮА, ПОЕМАЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ СЪГЛАСНО
ГЛАВА II,
И
МИТА ВЪРХУ ПРОДУКТИ С ПРОИЗХОД ОТ ДЪРЖАВИТЕ ОТ ЕС, ВНАСЯНИ В
ПОДПИСАЛИТЕ СПОРАЗУМЕНИЕТО ДЪРЖАВИ ОТ ИЮА

Държавите, посочени в член 6.1, са :

Съюз на Коморските острови

Република Мадагаскар

Република Мавриций

Република Сейшели

Република Замбия

Република Зимбабве

ПРИЛОЖЕНИЕ III
ИЗКЛЮЧЕНИЯ ЗА ДЪРЖАВИТЕ ОТ ИЮА ОТНОСНО МИТАТА, ДАНЪЦИТЕ
ВЪРХУ ИЗНОСА И НАЦИОНАЛНОТО ТРЕТИРАНЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА
ВЪТРЕШНОТО ОБЛАГАНЕ И СЪОТВЕТНАТА НОРМАТИВНА УРЕДБА

i) изключения относно националното третиране по отношение на вътрешното облагане и съответната нормативна уредба

А: Сейшелски острови: контрол на цените по вноса, както е предвидено съгласно „закона за данъка върху търговията от 1992 г.“ — продължителност на прилагане на изключението — 10 години

Б: Зимбабве: никакви

В: Мавриций: никакви

Г: Република Мадагаскар: никакви

Д: Коморски острови: никакви

Е: Замбия: никакви

ii) изключения относно митата и данъците върху износа

А: Сейшелски острови: никакви

Б: Зимбабве: никакви

В: Мавриций: никакви

Г: Република Мадагаскар: никакви

Д: Коморски острови: никакви

Е: Замбия: мита при износа по следните тарифни линии, както е предвидено на 30 септември 2008 г. съгласно Деветия график (раздел 72А), Експортна тарифа, закон за изменение от 2008 г., закон за митниците и акцизите, глава 322 от закона на Зимбабве

1207.20.00 15 %

Семена от памук

5201.00.00 15 %

Памук, некардиран, нито пениран

2603.00.00 15 %

Медни руди и техните концентрати

7204

Отпадъци и отломки от чугун, желязо или стомана (скрап); отпадъци, отлети на блокове, от желязо или стомана

7204.10.00 25 % или 80 000 (осемдесет хиляди kwacha) на тон, в зависимост от това кое е по-голямо. Отпадъци от чугун

7204.21.00 25 % или 80 000 (осемдесет хиляди kwacha) на тон, в зависимост от това кое е по-голямо

— Отпадъци и отломки от легирани стомани: — От неръждаеми стомани

7204.29.00 25 % или 80 000 (осемдесет хиляди kwacha) на тон, в зависимост от това кое е по-голямо — Отпадъци и отломки от легирани стомани: Други

7204.30.00 25 % или 80 000 (осемдесет хиляди kwacha) на тон, в зависимост от това кое е по-голямо

Отпадъци и отломки от покалаени стомана или желязо

7204.41.00 25 % или 80 000 (осемдесет хиляди kwacha) на тон, в зависимост от това кое е по-голямо

Други отпадъци и отломки — Стружки, обрезки, стърготини и отпадъци от щамповане или изрязване, дори пакетирани

7204.49.00 25 % или 80 000 (осемдесет хиляди kwacha) на тон, в зависимост от това кое е по-голямо

Други отпадъци и отломки — Други

7204.50.00 25 % или 80 000 (осемдесет хиляди kwacha) на тон, в зависимост от това кое е по-голямо

Други отпадъци и отломки — Отпадъци, отлети на блокове

7401.00.00 15%

Меден камък; циментна мед (медна утайка)

7402.00.00 15%

Нерафинирана мед; аноди от мед за електролитно рафиниране

7404.00.00 25 % или 1 000 000 (един милион kwacha) на тон, в зависимост от това кое е по-голямо

Отпадъци и отломки от мед.

7602.00.00 25 % или 1 000 000 (един милион kwacha) на тон, в зависимост от това кое е по-голямо

Отпадъци от алуминий.

7902.00.00 25 % или 1 000 000 (един милион kwacha) на тон, в зависимост от това кое е по-голямо

Отпадъци и отломки от цинк

ПРИЛОЖЕНИЕ IV ПРОТОКОЛ ЗА РАЗВИТИЕ

Области с ключово значение	Цели и примерни дейности
1. Развитие на инфраструктурата	Подобряване на съществуващите и приоритетните нужди в областта на инфраструктурата. Развитие на нова инфраструктура, и по-специално на общо ползвана инфраструктура. Осигуряване на финансиране от подходящи източници
а) Енергетика	Увеличаване на капацитета на региона и регионалните мрежи за производство, разпределение и пренос на енергия. Дейностите биха могли да бъдат следните: i) разширяване на инфраструктурата и мрежите за производство, пренос и разпределение на енергия за улесняване на регионалната търговия с енергия ii) научноизследователска и развойна дейност за алтернативни устойчиви от екологична гледна точка източници на енергия, иновации и трансфер на технологии, включително подобряване на енергийната ефективност и намаляване на разходите iii) правни и регулаторни рамки за създаване/укрепване и хармонизиране на регионалните и националните енергийни институции за осигуряване на рамки за трансгранична търговия с енергия iv) изграждане на капацитет и създаване на инструменти за мобилизиране на ресурси за инвестиции
б) Транспорт (сухоземен, железопътен, въздушен и воден)	Подобряване на националната и регионалната свързаност за улесняване на задълбочаването на регионалната интеграция по отношение на движението на хора, потока от стоки и услуги и по-добрия достъп до пазари Дейностите биха могли да бъдат следните: i) изграждане, модернизиране, възстановяване и усъвършенстване на националния и регионалния транспорт, коридорите, пристанищата и свързаните транспортни съоръжения ii) научноизследователска и развойна дейност за устойчиви и финансово достъпни строителни материали; стандарти за услуги; комбиниран транспорт, системи за транзит и трансфер на технологии iii) създаване, укрепване и реформиране на националните и конкретни регионални институции за научноизследователска дейност, обучение, диалог относно политики и доставяне на услуги iv) подобряване на процедурите за прилагане на съществуващи изисквания, както и предприемане на реформи в областта на транспорта по отношение на политиката или такива от правно и регулаторно естество, включително политики за улесняване на партньорства, връзки и съвместни предприятия между ЕС и ИЮА v) либерализация на услугите, свързани с въздушния транспорт, осигуряване на общоприети управленски системи и институции vi) създаване на инструменти за привличане/мобилизиране на ресурси за инвестиции
в) Телекомуникации	Укрепване на телекомуникационните мрежи, и по-специално подобряване на ИКТ инфраструктурата за насърчаване на конкурентоспособността, иновациите и плавния преход към информационното общество Дейностите биха могли да бъдат следните: i) развитие и хармонизиране на политиката относно ИКТ и общото ползване на инфраструктура, реформа на правните и регулаторни рамки и системи

ii) изграждане на капацитет за развитие на човешките ресурси; стандарти за услуги за улесняване на външната и вътрешната търговия и бизнес сделките; услуги, основаващи се на ИКТ, особено за млади специалисти, и институционални реформи, които да позволят създаването на интегрирани електронни информационни системи

iii) развитие на базовата ИКТ инфраструктура чрез партньорства, иновации и съвместни предприятия между ЕС и ИЮОА за постигане на регионална свързаност и за улесняване на съвместното ползване на инфраструктура в публичния и частния сектор

iv) създаване на инструменти за улесняване на партньорствата, иновациите и съвместните предприятия между ЕС и ИЮОА за мобилизиране на ресурси за инвестиции и улесняване на инвестициите на частния сектор в ИКТ инфраструктура

г) Водоснабдяване за производствени цели

Развитие на водоснабдителната инфраструктура за управленски системи за използване и третиране на води и за отпадъчни води, както и устойчиво използване на трансграничните водни ресурси за производствени цели

Дейностите биха могли да бъдат следните:

i) изграждане на язовири и напоителна и водноелектрическа инфраструктура и насърчаване на устойчивите напоителни системи, програми за контрол на замърсяването, повторно използване и рециклиране на отпадъчна вода

ii) установяване на водосборни области и водохранилища със стратегическо значение в селски и градски райони

iii) техническо подпомагане за обмен на програми и изграждане на капацитет за управление на водите, стандарти за услуги и регионални партньорства в областта на водите

iv) улесняване на партньорствата, иновациите и съвместните предприятия между икономически оператори в ЕС и ИЮОА и в съответствие с инициативата „Вода за живот“

v) изграждане на регионален център за научноизследователска дейност и други авангардни центрове за научноизследователска и развойна дейност

2. Производствени сектори

Увеличаване на конкурентоспособността на производствените сектори в областите на преработката (добавянето на стойност), маркетинга и търговското разпространение на продукти и услуги

а) Селско стопанство и животновъдство

Насърчаване на устойчивото селско стопанство, подобряване на производството, производителността и диверсификацията, развитие на селскостопанската промишленост и търговия и гарантиране на безопасността на храните

Дейностите биха могли да бъдат следните:

i) разработване на хармонизирани регионални политики, правни и регулаторни рамки, стандарти и гарантиране на качеството и сертификационни инструменти, утвърдени по международни стандарти, както и изграждане на капацитет за устойчиви производствени системи

ii) изграждане и подобряване на напоителните съоръжения и инфраструктура, инфраструктурата в селските райони, свързваща производствените райони с пазарите, веригите за хладилно съхранение и свързаната инфраструктура

iii) насърчаване на научноизследователската и развойната дейност в сферата на селското стопанство/животновъдството и нейното прилагане; интегриране на перспективата за равенство между половете в политиките относно достъпа до производствени фактори; укрепване на веригата за създаване на стойност и трансфер на технологии

iv) разработване на специални схеми за автомобилни застраховки и инструменти за достъп до финансиране

v) създаване и укрепване на институции за насърчаване на определени начини за справяне с болести, изпълнение на национални и трансгранични програми за контрол на болести и създаване на национални и регионални системи за ранно предупреждение и авангардни центрове за

работещи в сферата на селското стопанство

б) Рибарство

Насърчаване и гарантиране на устойчивото използване на рибните ресурси, включително развитие на рибните стопанства и пазарни изисквания относно техническите стандарти

Дейностите биха могли да бъдат следните:

- i) укрепване на институциите с цел разработване на стандарти и свързаните с това изграждане на капацитет и програми за гарантиране на качеството, за да се отговори на пазарните технически изисквания в съответствие с международните стандарти
- ii) оказване на подкрепа за политика за актуализиране, правни и регулаторни реформи и развитие и реформи на институциите, за да се отговори на международните стандарти
- iii) изграждане на капацитет по отношение на производството на риба, производителност, безопасност на храните и хигиена, маркетинг, отглеждане на аквакултури, технологии за обработка в периода след улова както за рибни стопанства с мащабна дейност, така и за рибари занаятчии. Също така изграждане на капацитет по отношение на служителите в публичния сектор, отговарящи за рибарството
- iv) научноизследователска и развойна дейност за оценка и опазване на рибните запаси, програми за мониторинг, контрол и надзор за устойчиво използване на рибните ресурси и развитие и подобряване на инфраструктурата за сладководния риболов и отглеждането на аквакултури, експортни пазарни вериги, развитие на продукти, диверсификация и създаване на търговска марка
- v) оказване на подкрепа и улесняване на участието на частния сектор в създаването на вериги за хладилно съхранение
- vi) създаване на политики и инструменти за улесняване на партньорствата, иновациите и съвместните предприятия между ЕС и ИЮА и свързаните механизми за финансиране на риболовните предприятия с промишлен мащаб на дейността и тези с ранг на МСП

в) Минно дело

Разглеждане на проблема с уязвимостта на зависимите от добива на руда държави, гарантиране на екологичната устойчивост на минното дело и подобряване на инвестиционния климат за улесняване на участието на частния сектор и защита на малките миннодобивни предприятия и правата на общностите

Дейностите биха могли да бъдат следните:

- i) създаване на политики и регулаторни рамки за насърчаване на партньорствата, връзките и съвместните предприятия между ЕС и ИЮА за трансфер на технологии
- ii) изграждане на капацитет и оказване на институционална подкрепа за проучване, експлоатация, маркетинг и обмен на информация; научноизследователска и развойна дейност, добавяне на стойност и диверсификация на продукта, насърчаване на стандартите в областта на здравеопазването и безопасността
- iii) оказване на подкрепа за програми, с които се гарантира участието на местните общности и се защитават малките миннодобивни предприятия и правата на общностите
- iv) обмен на информация в областта на минното дело, рудните ресурси и геологията за подпомагане на инвестирането в проучвателна и миннодобивна дейност и оказване на подкрепа на институциите и предприятията за възприемане на шадящи околната среда технологии в миннодобивните процеси
- v) техническо подпомагане за създаване на капацитет за обогатяване и обработка на руди, и по-специално оказване на подкрепа за добавянето на стойност и създаването на програми за обучение в сферата на промишлените сектори за производство на бижута и гравирание на скъпоценни камъни. Изграждане на регионален център за следдипломно обучение в областта на минното право и административното управление, икономиката на минното дело и ресурси и бизнес управлението
- vi) разработване на политики и механизми за справяне с проблема за уязвимостта на зависимите от износа на руда държави

г) Услуги

Разширяване предлагането на услуги и подобряване на съществуващите услуги, включително по отношение на качеството, достъпа и конкурентоспособността. Улесняване на търговията с услуги

Дейностите биха могли да бъдат следните:

- i) политическа и правна рамка за оказване на подкрепа за регионалната търговия с услуги
- ii) подобряване на общото ползване на инфраструктурата за ИКТ и изграждане на капацитет в областта на услугите, основани на ИКТ
- iii) възстановяване и усъвършенстване на институционалните инфраструктури и създаване на институции за координиране на търговията с услуги в частния сектор
- iv) оказване на подкрепа за извършване на проучвания за селективна либерализация и подкрепа за задълбочаване на финансовите реформи; както и диверсификация на финансовите инструменти
- v) оказване на подкрепа за авангардните центрове за качествено обучение на лидери, управленски кадри и предприемачи; изграждане на центрове за обучение на доставчици на услуги и укрепване на статистическите институции. Обучение в областта на паричната политика и финансовия сектор
- vi) макроиконометрично моделиране в сектора на услугите

д) Туризъм

Устойчиво развитие в национален и регионален план на конкурентоспособна туристическа промишленост, свързана с други икономически сектори, като се опазват, защитават и популяризират природният, историческият и културният интегритет и интересите на местните общности

Дейностите биха могли да бъдат следните:

- i) разработване на устойчиви и хармонизирани политики в областта на туризма, които свързват публичния и частния сектор и местните общности
- ii) съвместно разработване и популяризиране на диверсифицирани туристически продукти в партньорство с местните общности
- iii) оказване на подкрепа за публичния/частния сектор при разширяването на туристическата инфраструктура в райони с голям потенциал
- iv) изграждане на авангардни регионални туристически центрове за обучение на лидери, управленски кадри и предприемачи и оказване на подкрепа за участие в международни панаири и изложби за насърчаване на туризма
- v) изграждане на капацитет по отношение на човешките ресурси, подобряване на стандартите за услуги и институционалните структури

е) **Производство (промишленост)**

Създаване на благоприятен инвестиционен климат с допълнителен капацитет и институционални рамки

Дейностите биха могли да бъдат следните:

- i) политически, правни и регулаторни реформи, капацитети и стратегии за създаване и поддържане на предсказуем и сигурен инвестиционен климат в подкрепа на регионалната интеграция и глобализацията
- ii) оказване на подкрепа за разработването на подходящи инструменти, институции и посреднически организации за насърчаване на инвестициите, партньорствата между публичния и частния сектор в ЕС и ИЮА и достъпа до финансиране — по-специално достъпа до финансовите институции и инвестиционните фондове на ЕО. Оказване на подкрепа за научноизследователската и развойната дейност в научноизследователските институции
- iii) развитие и укрепване на националните и конкретни регионални авангардни центрове за развитие на човешките ресурси, обучение за придобиване на умения, укрепване на институционалния капацитет на агенциите за насърчаване на инвестициите, бизнес асоциациите и

търговските камари

iv) изграждане на капацитет за предоставяне на услуги за подпомагане на бизнеса в сектора на МСП по отношение на развитието на продукта/дизайна, модернизиране на производствения сектор; развитие на предприемачеството, маркетинг, развитие на иновациите в областта на технологиите. Технологии за увеличаване на производителността както в сектора на предприятията с мащабна дейност, така и на МСП

v) оказване на подкрепа за насърчаване развитието на дейности в областите на обработката, маркетинга, търговското разпространение и транспорт и насърчаване на програмите за увеличаване на производителността, добавяне на стойност и хармонизиране на националните/регионалните стандарти за нормиране, гарантиране на качеството, измерване и изпитване

vi) оказване на подкрепа за изграждането/приемането/модернизирането на опазващи околната среда заводи за обработка на промишлени отпадъчни води, въвеждане на технологии за опазващи чистотата на въздуха производствени технологии за защита на околната среда

**ж) Равнопоставеност
между половете**

Насърчаване на предприемачеството сред жените чрез цели на меси

Дейностите биха могли да бъдат следните:

i) оказване на подкрепа за програми, които помагат на жените да получат по-добър достъп до всички ресурси, и по-специално тези, свързани с търговията и развитието

ii) насърчаване на предприемачеството сред жените за улесняване на участието им на регионалните и световните пазари

**3. Регионална
интеграция**

Укрепване и задълбочаване на регионалната интеграция

**а) Регионална
икономическа
интеграция**

Развитие на местните пазари, хармонизиране на политики, укрепване на данъчните администрации и политика, макроикономическа стабилност, улесняване на търговията, хармонизиране на стандарти, прилагане и арбитраж, улесняване движението на хора, стоки, услуги и капитал; както и създаването и инвестирането в регионални институции и структури

Дейностите биха могли да бъдат следните:

i) оказване на подкрепа за развитието и хармонизирането на регионалната търговия/инвестиции, данъчни и финансови политики и регулаторни рамки в съответствие с правилата, инструментите и стандартите на СТО

ii) улесняване на търговията с услуги и правото за установяване и движение на стоки, услуги, капитал и хора и оказване на подкрепа за пълно оползотворяване на трансграничните възможности, подобряване на координацията, сътрудничеството и комуникацията, включително оказване на подкрепа за електронната търговия

iii) оказване на подкрепа за създаване/укрепване на институции на регулаторните органи за прилагане и арбитраж и за изменение и развитие на търговските закони за разглеждане на нововъзникващи търговски спогодби и продукти/услуги. Оказване на подкрепа за научноизследователска и развойна дейност, и по-специално за авангардните центрове, занимаващи се с такава

iv) хармонизация на статистическите методи за събиране, анализ и тълкуване на данни и оказване на подкрепа за увеличаване на капацитета по отношение на човешките ресурси

v) оказване на бюджетна подкрепа за последователна либерализация, обвързана с регионалната интеграция. Разработване на механизми и инструменти за мобилизиране на ресурси за търговия и инвестиции

vi) оказване на подкрепа за изграждане на човешки и институционален капацитет и укрепване на свързаното институционално управление за улесняване на по-бързото прилагане на митническото административно управление и процедури за отговаряне на нововъзникващите изисквания по

отношение на сигурността

б) Управление на трансгранични програми

Улесняване движението на хора, стоки, услуги и капитал. Пълно оползотворяване на трансграничните възможности; подобряване на координацията, сътрудничеството и комуникацията между държавите от ИЮА

Дейностите биха могли да бъдат следните:

i) възприемане на координиран подход към регионалното/континенталното управление на трансгранични програми, които освен всичко друго включват контрол на болестите и управление на околната среда

ii) оказване на подкрепа за регионални програми, които улесняват свободното движение на хора, стоки, услуги и капитал и за създаване или укрепване на регионалните/континенталните институции, които координират трансграничните програми

iii) укрепване на регулаторните рамки за трансгранични програми

в) Управление на околната среда и природните ресурси

Опазване на околната среда и подобряване опазването на биоразнообразието, опазване на генетичните ресурси, опазване и устойчиво използване на природните ресурси; както и улесняване и насърчаване на устойчивото използване на общите природни ресурси, като се отчитат връзките между търговията и околната среда

Дейностите биха могли да бъдат следните:

i) техническо подпомагане за прилагане на Насоките от Бон и улесняване участието в международни споразумения, спогодби и договори за околната среда, както и оказване на подкрепа за програми за информиране на заинтересованите страни и подкрепа за изграждането на партньорства. Насърчаване на съвместните предприятия, партньорствата и връзките между институции и предприятия от ИЮА и ЕС

ii) оказване на подкрепа за укрепване на политиката, стратегиите, законодателството, административното управление и управлението на ресурсите в областта на околната среда и за устойчиво развитие; както и институционален капацитет за прилагане на законодателство и стандарти в областта на околната среда и програми за включване на общностите в управлението на природните ресурси

iii) оказване на подкрепа за развитие на инфраструктурата и трансфера на технологии и за контрол на замърсяването, прочистването и опазването на водите, управление и обработка на твърдите и течните отпадъци и канализация; както и изхвърляне на промишлени и токсични отпадъци. Техническо подпомагане за научноизследователска и развойна дейност, управление и изграждане на капацитет по отношение на стандартите за околната среда

iv) оказване на подкрепа за облекчаване последиците от природни бедствия, предотвратяване на екологични катастрофи и загубата на биоразнообразие

v) насърчаване и защита на местните/традиционните знания, свързани с биологичните ресурси и екосистемите

г) Регионален мир, стабилност и сигурност

Насърчаване и подобряване на регионалните инициативи за мир и сигурност

Дейностите биха могли да бъдат следните:

i) изграждане на капацитет по отношение на действащите лица в предотвратяването на конфликти (публичния сектор, гражданското общество и политическите)

ii) насърчаване на подходящи механизми за ранно предупреждение и за управление и решаване на конфликти

iii) оказване на подкрепа на институциите, които имат основно значение за мира и сигурността (средствата за масова информация, гражданското общество и обществеността)

iv) увеличаване на капацитета за мироопазване

д) Културно развитие	Популяризиране и опазване на културата, наследството и местните традиционни знания и обичаи за развитие
	Дейностите биха могли да бъдат следните: i) развитие и насърчаване на местната промишленост в областта на културата и подобряване на достъпа до пазара на местни продукти
4. Търговска политика и нормативна база	Укрепване на бизнеса и оказване на подкрепа за развитие на предприятията
а) Оказване на подкрепа за регионални търговски спогодби и преговори	Анализиране и прилагане на многостранни търговски споразумения и финансиране. Укрепване на партньорствата в региона и между региона и ЕО Дейностите биха могли да бъдат следните:
	i) оказване на подкрепа за укрепване на аналитичния капацитет за целите на създаването на политики и провеждането на преговори и подкрепа за успешното прилагане на регионални и международни споразумения ii) програми за повишаване ангажираността на заинтересованите лица по отношение на регионални/многостранни търговски споразумения, включително действащи механизми за финансиране iii) укрепване на регионалните партньорства и подобряване на националните и регионалните преговори
б) Улесняване на търговията	Подобряване на договореностите относно ефективността, управлението и плавния преход. Оказване на подкрепа за улесняващи търговията/инвестициите организации/институции и създаване на гаранционни фондове и рисков капитал
	Дейностите биха могли да бъдат следните: i) създаване на регионални политики и изграждане на институционален капацитет за улесняване на регионалната търговия, разглеждане на свързани с търговията въпроси и защита на потребителите ii) прилагане на договорености за транзит с едно спиране и когато е приложимо — събиране на митнически вземания при първо пристанище на влизане, включително подобряване на капацитета на пристанищата с предоставянето на качествени услуги от частния сектор iii) спазване и прилагане на международно утвърдени хармонизирани стандарти и технически наредби, опростяване на правилата за произход и защитни механизми за улесняване на прилагането iv) прилагането на технически средства (скенери, компютързация) за ефективно предоставяне на услуги и увеличен капацитет на улесняващи търговията/инвестициите организации и институции, както и услуги за подпомагане на бизнеса v) създаването на гаранционни фондове и рисков капитал на разположение на бизнес общностите
в) Механизми за уреждане на спорове	Създаване на нови и укрепване на съществуващите национални и регионални институции за уреждане на спорове. Национално и международно признаване на арбитражните решения
	Дейностите биха могли да бъдат следните: i) създаване/укрепване на арбитражните институции и защитните механизми ii) обучение и създаване на капацитет за практикуващите в областта на търговията юристи за тълкуване и прилагане на търговските закони и уреждане на произтичащите от това спорове iii) национално прилагане на международни споразумения/спогодби/договори за улесняване уреждането на международни задължения и признаване на арбитражните решения

iv) оказване подкрепа за създаване на разбиране сред заинтересованите лица относно механизмите за уреждане на спорове

г) Правни и регулаторни рамки

Оказване на подкрепа за съдебна сигурност и законосъобразност на частните инвестиции. Хармонизиране на търговските закони. Разработване и приемане на законодателство в областта на заетостта. Улесняване и защита на чуждестранните инвестиции. Защита правата на потребителите и правата на интелектуалната собственост, включително фолклорните и традиционните знания

Дейностите биха могли да бъдат следните:

i) национално прилагане на международни споразумения/спогодби/договори за укрепване на съдебната сигурност и частните инвестиции

ii) оказване на подкрепа за изграждане на капацитет за развитието на правни рамки, в състояние да отговорят на нуждите на търговски и инвестиционни споразумения, и подкрепа за осъвременяване и разработване на търговски закони, както и за създаване на разбиране за правните и регулаторните рамки

5. Развитие на търговията

Подобряване и насърчаване на благоприятен бизнес климат и на достъпа до свързани с бизнеса услуги

а) Бизнес климат

Оказване на подкрепа за разработване на политики (на благоприятна за бизнеса законова и нормативна уредба). Улесняване премахването на пречките за търговията

Дейностите биха могли да бъдат следните:

i) преразглеждане на бизнес/търговските закони

ii) увеличаване капацитета на агенциите и персонала за правоприлагане с цел намаляване на пречките за търговията

б) Услуги и институции за подпомагане на бизнеса

Създаване на механизми за насърчаване на партньорствата между публичния и частния сектор и между общините и частните предприятия. Развитие и укрепване на посредническите институции/организации. Развитие и укрепване на информационните системи за управление. Увеличаване на капацитета за научноизследователска и развойна дейност

Дейностите биха могли да бъдат следните:

i) увеличаване на капацитета и институционално развитие за утвърждаване на партньорствата между публичния и частния сектор и между местните общности и споделяне на ползите от търговията и устойчивото използване на природните ресурси

ii) развитие на подходящи финансови и посреднически институции/организации за предоставяне на услуги за подпомагане на бизнеса и укрепване на мрежовите информационни системи за управление за улесняване на търговията

iii) увеличаване на капацитета и укрепване на институциите за научноизследователска дейност с цел създаването на солидна основа за вземането на бизнес решения

в) Достъп до финансиране на търговията

Създаване, популяризиране и укрепване на финансовите институции. Улесняване и подобряване на достъпа до финансиране. Развитие на новаторски видове финансиране

Дейностите биха могли да бъдат следните:

i) Създаване, популяризиране и укрепване на финансовите институции и задълбочаване на финансовите реформи с цел мобилизиране на ресурси за търговия и инвестиции

ii) създаване на инструменти за осигуряване на достъп за бизнеса до ресурси за

търговия/инвестиции и новаторски механизми за финансиране

г) **Насърчаване на търговията и развитие на пазара в производствения сектор и сектора на услугите**

Развитие и подобряване развитието на институциите и предприятията

Дейностите биха могли да бъдат следните:

- i) създаване/подобряване, реструктуриране и комерсиализация на агенциите за търговия/инвестиции
- ii) развитие на предприемачеството
- iii) увеличаване капацитета на доставчиците на бизнес услуги

д) **Развитие на частния сектор**

За оказване на подкрепа по-специално за промишленото развитие, ММСП, минното дело, рудодобива и туризма. Определяне и оказване на подкрепа за приватизацията/комерсиализацията според случая

Дейностите биха могли да бъдат следните:

- i) увеличаване на капацитета на бизнес институциите в публичния и частния сектор и гражданското общество
- ii) укрепване и улесняване на достъпа до търговска информация, мрежи и споделяне на информация, както и обучение на специалисти в областта на улесняването на търговията, насърчаването на износа, проучването на пазара и др.
- iii) развитие на механизми и институции за участие на частния сектор
- iv) улесняване възприемането на нови технологии, и по-специално за ММСП

6. **Разходи за адаптиране**

За смекчаване на последиците от загубата на данъчни приходи и икономическите разходи за адаптиране

а) **Реструктуриране на промишлените сектори, търговията и политиките и оказване на подкрепа за предоставянето на социални услуги**

Гарантиране на конкурентоспособността и на синхронизирането на политиките. Оказване на подкрепа за развитие на социалния сектор и социалните услуги, развитие на човешките ресурси и образование

Дейностите биха могли да бъдат следните:

- i) реструктуриране на промишления сектор и приемане на икономически политики за конкурентоспособност и диверсификация към нови икономически сектори
- ii) преквалификация на освободената работна ръка за придобиването на нови умения за реструктурираните промишлени и новите икономически сектори

б) **Загуба на данъчни приходи**

Оказване на макроикономическа подкрепа за смекчаване на последиците от загубата на приходи, защита на основните сектори за услуги, напр. здравеопазване и образование, и осигуряване на намеса за държавите, които са нетни вносители на храни

Дейностите биха могли да бъдат следните:

- i) предоставяне на ресурси за загубата на приходи от премахването на мита, задълбочаването на регионалната интеграция и отрицателните последици във връзка с платежния баланс
- ii) предоставяне на предпазна мрежа за развитието на социалния сектор, социалните услуги, развитието на човешките ресурси и държавите, които са нетни вносители на храни

в) **Опрощаване на дългове**

Замяна на дълг, особено за държавите без статут на LDC, които не са се ползвали от мерките за силно задлъжнелите бедни страни

7. **Институции**

Оказване на подкрепа за изграждане на капацитет за насърчаване на търговията и инвестициите с цел гарантиране на ефективното прилагане на споразумения за

икономическо партньорство и регионалните реформи чрез националния, регионалния и международния частен сектор

Дейностите биха могли да бъдат следните:

i) пренасочване на акцента на дейностите по подготовителните институционални спогодби по СИП към мониторинг на свързаните със СИП ангажименти

ii) укрепване на партньорствата на национално и регионално ниво

ПРОТОКОЛ I
ОТНОСНО ОПРЕДЕЛЕНИЕТО НА ПОНЯТИЕТО „ПРОДУКТИ С ПРОИЗХОД“
И МЕТОДИТЕ НА АДМИНИСТРАТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

За протокол I вж. приложения отделен документ.

ПРОТОКОЛ II
ВЗАИМНА АДМИНИСТРАТИВНА ПОМОЩ ПО МИТНИЧЕСКИ ВЪПРОСИ

Член 1

Определения

За целите на настоящия протокол:

- а) „стоки“ означава всички стоки, попадащи в обхвата на Хармонизираната система, без оглед на обхвата на Споразумението за икономическо партньорство, сключено между държавите от Европейския съюз и подписалите споразумението държави от ИЮА;
- б) „митническо законодателство“ означава всички законови или подзаконови разпоредби, приложими на съответните територии на страните по споразумението, които регулират вноса, износа и транзита на стоки и тяхното поставяне под всякакъв друг митнически режим или процедура, включително мерки за забрана, ограничение и контрол;
- в) „запитващ орган“ означава компетентен административен орган, който е бил определен от страните по споразумението за конкретната цел и който отправя искане за помощ въз основа на настоящия протокол;
- г) „запитан орган“ означава компетентен административен орган, който е определен от страните по споразумението за конкретната цел и който получава искане за помощ въз основа на настоящия протокол;
- д) „лични данни“ означава всяка информация, отнасяща се до физическо лице, което е идентифицирано или може да бъде идентифицирано;
- е) „операция в нарушение на митническото законодателство“ означава всяко нарушение или опит за нарушение на митническото законодателство.

Член 2

Обхват

1. Страните си оказват взаимна помощ в областите от своята компетентност, по начина и при условията, определени в настоящия протокол, за да се гарантира правилното прилагане на митническото законодателство, по-специално чрез предотвратяване, разследване и борба с операциите в нарушение на това законодателство.
2. Помощта по митнически въпроси, предвидена в настоящия протокол, се прилага за всеки административен орган на страните по споразумението, който е компетентен за прилагането на настоящия протокол. Тя не накърнява разпоредбите, които регулират взаимопомощта по наказателноправни въпроси. Също така, тя не се прилага по отношение на информация, събрана съгласно

правоомощия, упражнявани по искане на съдебен орган, освен ако не е получено предварителното съгласие на този орган.

3. Помощта по въпроси, свързани с възстановяване на мита, данъци или глоби, не влиза в обхвата на настоящия протокол.

Член 3

Помощ при отправено искане

1. По искане на запитващия орган запитаният орган му предоставя цялата съответна информация, която да му позволи да следи за правилното прилагане на митническото законодателство, включително информация относно установени или планирани действия, които представляват или могат да представляват операции в нарушение на митническото законодателство.
2. По искане на запитващия орган запитаният орган го уведомява:
 - а) дали стоките, изнесени от територията на една от страните по споразумението, са били внесени по законосъобразен начин на територията на другата страна по споразумението, като уточнява при необходимост приложената към стоките митническа процедура;
 - б) дали стоките, внесени на територията на една от страните по споразумението, са били изнесени по законосъобразен начин от територията на другата страна по споразумението, като уточнява при необходимост приложената към стоките митническа процедура.
3. По искане на запитващия орган запитаният орган предприема, в рамките на своите законови или подзаконови разпоредби, необходимите мерки, за да гарантира упражняването на специален надзор върху:
 - а) физически или юридически лица, за които са налице основателни причини да се счита, че извършват или са извършили операции в нарушение на митническото законодателство;
 - б) места, където са складирани или могат да бъдат складирани стоки по такъв начин, че са налице основателни причини да се счита, че тези стоки са предназначени да бъдат използвани при операции в нарушение на митническото законодателство;
 - в) стоки, които са транспортирани или могат да бъдат транспортирани по такъв начин, че са налице основателни причини да се счита, че са предназначени да бъдат използвани при операции в нарушение на митническото законодателство; и
 - г) транспортни средства, които са използвани или могат да бъдат използвани по такъв начин, че са налице основателни причини да се счита, че са предназначени да бъдат използвани при операции в нарушение на митническото законодателство.

Член 4

Помощ без отправено искане

Страните по споразумението си оказват взаимна помощ по своя собствена инициатива и в съответствие със своите законови или подзаконови разпоредби, ако считат това за необходимо за правилното прилагане на митническото законодателство, и по-специално чрез предоставяне на получена информация, която се отнася до:

- а) операции, които са или изглежда, че са в нарушение на митническото законодателство и които могат да бъдат от интерес за другата страна по споразумението;
- б) нови средства или методи, използвани за извършване на операции в нарушение на митническото законодателство;
- в) стоки, за които се знае, че са предмет на операции в нарушение на митническото законодателство;
- г) физически или юридически лица, по отношение на които са налице основателни причини да се счита, че участват или са участвали в операции в нарушение на митническото законодателство; както и
- д) транспортни средства, по отношение на които са налице основателни причини да се счита, че са били използвани, са използвани или могат да бъдат използвани за извършване на операции в нарушение на митническото законодателство.

Член 5

Предоставяне на документи и уведомяване

1. По искане на запитващия орган запитаният орган, в съответствие със законовите или подзаконовите разпоредби, приложими за последния, предприема всички необходими мерки с цел:
 - а) да предостави всякакви документи, които произхождат от запитващия орган и попадат в обхвата на настоящия протокол, на адресати, които имат местожителство или са установени на територията на запитания орган; и, когато е подходящо,
 - б) да уведоми за всякакви решения, които произхождат от запитващия орган и попадат в обхвата на настоящия протокол, адресати, които имат местожителство или са установени на територията на запитания орган.
2. Исканията за предоставяне на документи или за уведомяване за решения се изготвят в писмен вид на официален език на запитания орган или на език, приемлив за този орган.

Член 6

Форма и съдържание на исканията за помощ

1. Исканията, отправени в съответствие с настоящия протокол, се правят в писмен вид. Към тях се прилагат документите, необходими за създаване на условия за изпълнение на искането. При неотложна ситуация могат да се приемат искания, отправени устно, но те трябва незабавно да бъдат потвърдени в писмен вид. Исканията могат да се отправят и в електронна форма.
2. Исканията, отправени съгласно параграф 1, съдържат следната информация:
 - а) наименование на запитващия орган;
 - б) исканата мярка;
 - в) предмета и мотива на искането;
 - г) законовите или подзаконовите разпоредби и другите свързани правни елементи;
 - д) възможно най-точни и пълни сведения за физическите или юридическите лица, които са обект на разследванията; и
 - е) резюме на съответните факти и на вече извършените разследвания.
3. Исканията се изготвят на официален език на запитания орган или на език, който е приемлив за този орган. Това изискване не се прилага за документите, които придружават искането, посочено в параграф 1.
4. Ако дадено искане не отговаря на гореизложените формални условия, може да бъде поискано то да бъде поправено или допълнено; междуременно могат да бъдат предприети предпазни мерки.

Член 7

Изпълнение на исканията

1. За да отговори на искането за оказване на помощ, запитаният орган пристъпва към действие, в рамките на своята компетентност и налични ресурси, така, както би действал от свое име или по искане на други органи на същата страна по споразумението, като представя вече притежаваната от него информация, провежда подходящи разследвания или организира провеждането на такива. Тази разпоредба се прилага също за всеки друг орган, до който искането е било отнесено от запитания орган, когато последният не може да действа самостоятелно.
2. Исканията за оказване на помощ се изпълняват в съответствие със законовите или подзаконовите разпоредби на запитаната страна по споразумението.

3. Надлежно упълномощени служители на една от страните по споразумението могат със съгласието на другата страна по споразумението и при условията, определени от последната:
- а) да присъстват в помещенията на запитания орган или на всеки друг съответен орган съгласно параграф 1, за да получат информация във връзка с действия, които са или може да представляват операции в нарушение на митническото законодателство, и от която запитващият орган се нуждае за целите на настоящия протокол;
 - б) да присъстват при разследванията, провеждани на територията на последната.

Член 8

Форма на предоставяната информация

1. Запитаният орган предоставя на запитващия орган резултатите от разследванията в писмен вид заедно със съответните документи, заверени копия или други материали.
2. При поискване посочената в параграф 1 информация може да бъде в електронна форма.
3. Оригиналите на документите се изпращат единствено при поискване, в случаите, когато заверените копия са недостатъчни. Тези оригинали се връщат при първа възможност.

Член 9

Изключения от задължението за оказване на помощ

1. Помощ може да бъде отказана или може да зависи от удовлетворяването на определени условия или изисквания в случаите, когато една от договарящите се страни е на мнение, че помощта по настоящия протокол:
 - а) може да накърни суверенитета на една от подписалите споразумението държави от ИЮА или на държава-членка на Европейския съюз, от която е поискано да окаже помощ съгласно настоящия протокол; или
 - б) може да накърни обществен интерес, сигурността или други съществени интереси, по-специално в случаите, посочени в член 10, параграф 2; или
 - в) би нарушила промишлена, търговска или професионална тайна.
2. Помощта може да бъде отложена от запитания орган на основание, че тя би попречила на провеждано разследване, съдебно преследване или съдебно производство. В такъв случай запитаният орган се консултира със запитващия

орган, за да определи дали помощта може да бъде предоставена в съответствие с начините или условията, които запитаният орган може да изиска.

3. Ако запитващият орган изисква помощ, която самият той не би могъл да предостави, ако това се поиска от него, в своето искане той обръща внимание върху този факт. В такива случаи се оставя на преценката на запитания орган да вземе решение как да отговори на такова искане.
4. В случаите, посочени в параграфи 1 и 2, решението на запитания орган и мотивите за него трябва да бъдат съобщени незабавно на запитващия орган.

Член 10

Обмен на информация и поверителност

1. Всякаква информация, съобщена под каквато и да било форма в съответствие с настоящия протокол, е поверителна или с ограничен достъп, в зависимост от правилата, приложими във всяка от страните по споразумението. Тя влиза в обхвата на задължението за опазване на служебна тайна и се ползва от защитата, на която подлежи подобна информация съгласно имащото отношение законодателство на страната по споразумението, която я е получила, както и съгласно съответните разпоредби, които се прилагат по отношение на органите на Европейската общност.
2. Лични данни могат да бъдат обменени само когато страната по споразумението, която може да ги получи, се ангажира да осигури на тези данни адекватно ниво на защита, най-малкото еквивалентно на това, което е приложимо в този конкретен случай в страната по споразумението, която може да ги предостави. За тази цел страните по споразумението си предоставят информация относно прилаганите от тях правни норми, включително, когато е подходящо, относно законовите разпоредби в сила в държавите-членки на Европейската общност.
3. Използването на информация, получена на основание на настоящия протокол, при съдебни производства или административни процедури, образувани вследствие констатиране на операции в нарушение на митническото законодателство, се счита за използване за целите на настоящия протокол. Поради това в своите протоколи с представени доказателства, доклади и свидетелски показания и в рамките на производства и обвинения, повдигнати пред съдилищата, страните по споразумението могат да използват като доказателство получената информация и проучените документи в съответствие с разпоредбите в настоящия протокол. Компетентният орган, който е предоставил тази информация или е дал достъп до тези документи, бива уведомен за това използване.
4. Получената информация се използва единствено за целите на настоящия протокол. Когато една от страните по споразумението желае да използва тази информация за други цели, тя трябва да получи предварителното писмено съгласие на органа, който я е предоставил. В такъв случай това използване зависи от ограниченията, наложени от този орган.

Член 11

Експерти и свидетели

Служител на запитан орган може да бъде упълномощен да се яви, в рамките на ограниченията на предоставените му пълномощия, като експерт или свидетел по съдебни производства или административни процедури по въпросите, обхванати от настоящия протокол, и да представи предмети, документи или техни заверени копия, които могат да се окажат необходими при съответните производства или процедури. В искането за явяване трябва да бъде уточнено пред кой административен или съдебен орган трябва да се яви този служител, по кое дело, на какво основание и в какво качество служителят ще бъде изслушан.

Член 12

Разходи във връзка с помощта

Страните по споразумението се отказват от всякакви взаимни претенции за възстановяване на разходите по прилагането на настоящия протокол, с изключение на, когато е уместно, разходи за експерти и свидетели, както и разходи за устни и писмени преводачи, които не са държавни служители.

Член 13

Прилагане

1. Прилагането на настоящия протокол се възлага, от една страна, на митнически органи на подписалите споразумението държави от ИЮА и, от друга страна, на компетентните служби на Комисията на Европейските общности и на митническите органи на държавите-членки, по целесъобразност. Те вземат решения относно всички практически мерки и разпоредби, необходими за неговото прилагане, като вземат предвид действащите правила, и по-специално тези в областта на защитата на данните.
2. Страните се консултират помежду си и впоследствие се информират взаимно относно подробните правила за прилагане, които са приети в съответствие с разпоредбите в настоящия протокол.

Член 14

Изменения

Страните по споразумението могат да препоръчват на компетентните органи изменения, които според тях следва да бъдат направени по настоящия протокол.

Член 15

Заклучителни разпоредби

1. Настоящият протокол допълва, а не влиза в противоречие с прилагането на каквито и да било споразумения за взаимна административна помощ, които са сключени или могат да бъдат сключени между страните по споразумението, и не влиза в противоречие с предоставянето на по-широкообхватна взаимна помощ по силата на такива споразумения.
2. Разпоредбите в настоящия протокол не засягат задълженията на страните по споразумението по всяко друго международно споразумение или спогодба.
3. Разпоредбите в настоящия протокол не засягат разпоредбите на Европейската общност, уреждащи предаването между компетентните служби на Комисията на Европейските общности и митническите органи на държавите-членки на Европейската общност на всякаква информация, получена по силата на настоящия протокол, която може да е от интерес за Европейската общност.
4. Независимо от разпоредбите в параграф 1 разпоредбите в настоящия протокол имат предимство пред разпоредбите от всяко двустранно споразумение за взаимопомощ, което е сключено или може да бъде сключено между отделни държави-членки на Европейската общност и която и да било подписала споразумението държава от ИЮА, в случай че разпоредбите от последното се окажат несъвместими с разпоредбите от настоящия протокол.
5. По отношение на въпроси, свързани с приложимостта на настоящия протокол, страните по споразумението провеждат консултации помежду си за разрешаването им в рамките на Комитета по СИП.